

Стратегія сталого розвитку України - 2030

Human Rights
Productivity
Rule Of Law
Renewable Resources
Scientific Research
E Government
Inclusive Education
Development
Transport
Information And Cultural Space
Health Care
Economic Activity
Security
Infrastructure
International Cooperation
Regional Development
Justice
De-occupation
Performance
Efficiency
Sectoral Development
Investment
Strategy
Protection Of Rights
Governance
Ecology
Energy Saving
Law And Order
National Interests
Energy Efficiency
Modernization
Equal Opportunities
Balanced Production

Ukraine Development 2030

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМ. В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
СЛУЖБА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ
ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

«Стратегія сталого розвитку України – 2030»

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

С. В. Полтавець, т. в. о. директора Фонду Президентів України,
канд. політ. наук,
старш. наук. співроб.

Відповідальні за випуск

М. Б. Кушнарьова, наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук, Л. М. Степченко, молод. наук. співроб.
інформаційно-аналітичного відділу Фонду Президентів України

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., О.М.Бойко, мол. наук. співр., Л.І.Кукоба, мол. наук.
співр.

Заснований у 2020 р.

Виходить двічі на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fru@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2020

«Стратегія сталого розвитку України –2030»

Випуск 20

(огляд матеріалів ЗМІ за 26 лютого – 11 березня 2021 р.)

Зміст

Головні новини	4
Аналітичний коментар із онлайн-ЗМІ.....	5
Закон про всеукраїнський референдум: бомба уповільненої дії чи розвиток демократії?.....	5
Огляд зарубіжних ЗМІ.....	9
Реалізація ініціатив у межах «Стратегії сталого розвитку – 2030»	13
Офіційна інформація.....	13
Подолання наслідків пандемії COVID-19	17
Євроінтеграційний курс України.....	20
Дерегуляція та розвиток підприємництва	21
Децентралізація та реформа державного управління.....	21
Реформа енергетики, програми енергоефективності та енергонезалежності	22
Програма розвитку українського експорту.....	24
Ринок землі та стан аграрної галузі	24
Система національної безпеки та оборони	25
Програма популяризації України в світі	26
Політика цифрової трансформації	30
Правоохоронна галузь та боротьба зі злочинністю	30
Судова реформа	31
Оновлення влади та антикорупційна реформа.....	32
Реформа освіти та науки.....	33
Реформа системи охорони здоров'я	33
Пенсійна реформа	34
«Велике будівництво»	34
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій	36
Новини з соціальних мереж.....	38
Експертний погляд.....	40
Тимчасово окуповані території, учасники бойових дій та тимчасово переміщені особи.....	54
Офіційна інформація.....	54
Підтримка внутрішньо переміщених осіб та жителів Сходу України	60
Проекти з відновлення регіону	63
Опікування населенням тимчасово окупованих територій	66
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій	69
Новини з соціальних мереж.....	73
Експертний погляд.....	75
Прогнози.....	79
Інфографіка	80

Головні новини

Протягом тижнів з 26 лютого по 11 березня 2021 року сталися такі найголовніші події:

[Уряд затвердив Національну економічну стратегію до 2030 року.](#)

Національна економічна стратегія-2030 – це амбітна візія України в майбутнє і дорожня карта, що змінить країну. Це перший такий фундаментальний документ за всю історію України.

[Президент Володимир Зеленський підписав закон щодо надання допомоги з часткового безробіття на період карантину або надзвичайної ситуації.](#)

Згідно із підписаним законом, допомога з часткового безробіття може надаватися не лише на період карантину, спричиненого коронавірусом, а й у разі інших захворювань чи надзвичайної ситуації на території України.

[Уряд взяв стратегію на збільшення власного видобутку газу в Україні.](#)

Для цього було передано площу «Юзівська» і шельф Чорного моря НАК «Нафтогаз Україна» для проведення відповідної розвідки.

[У Флоренції \(Італія\) відкрили пам'ятник українському поету та художнику Тарасу Шевченку.](#)

[100 тисяч українців записалися у лист очікування на вакцинацію від COVID-19 у Дії.](#)

Мінцифри та МОЗ запустили послугу електронного запису до листа очікування вакцинації від COVID-19 через мобільний додаток Дія.

[1 березня 2021 року розпочато автоматичний перерахунок пенсій.](#)

У результаті індексації очікується, що пенсії підвищаться у 8 мільйонів людей. У середньому сума підвищення для осіб, пенсії яких підлягають перерахунку, становить 308 гривень.

[Президент Володимир Зеленський підписав указ про окремі заходи з деокупації та реінтеграції окупованого Росією Криму.](#)

Уряду доручено організацію та запуск Кримської платформи. Кабмін також має забезпечити заходи для розвитку і підтримки кримськотатарської мови, культури та захисту прав жителів окупованого Криму

Аналітичний коментар із онлайн-ЗМІ

Є. Глушук,
мол. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ

Закон про всеукраїнський референдум: бомба уповільненої дії чи розвиток демократії?

На початку 2021 року Верховна Рада України ухвалила в другому читанні в цілому закон «Про народовладдя через всеукраїнський референдум», ініціатором якого став Президент України Володимир Зеленський.

Запровадити в Україні пряму форму демократії – народовладдя через референдум В.Зеленський обіцяв ще будучи кандидатом в президенти. Цьому присвячений цілий розділ у його передвиборчій програмі. Минулого року він подав до парламенту відповідний законопроект, а нині Верховна Рада ухвалила його вже у другому читанні та в цілому, щоправда змінивши назву – на законопроект про всеукраїнський референдум.

«Тепер українці на практиці будуть залучені до ухвалення важливих для країни рішень, а влада буде змушена дослухатися до волі народу. Референдум є вагомим інструментом розширення демократії в Україні», – прокоментував ухвалення закону президент ([Українська правда](#)).

За даними опитування соціологічної групи «Рейтинг», яке було проведене на початку лютого, майже 60 % українців підтримують закон про народовладдя, що дозволяє проводити Всеукраїнські референдуми ([24 Канал](#)).

Згідно із законом, на всеукраїнський референдум дозволяється виносити питання з чотирьох сфер:

- зміни до I, III і XIII розділів Конституції (це розділи «Загальні засади», «Вибори. Референдум» та «Внесення змін до Конституції»);
- питання загальнодержавного значення;
- зміни території України;
- скасування законів чи їхніх окремих норм.

Водночас предметом референдуму не можуть бути питання:

- що суперечать положенням Конституції України, загально визнаним принципам і нормам міжнародного права, закріпленим насамперед Загальною декларацією прав людини, Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, протоколами до неї;
- спрямовані на ліквідацію незалежності України, порушення державного суверенітету і територіальної цілісності України, створення

загрози національній безпеці України, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі;

- щодо законопроектів з питань податків, бюджету, амністії;
- віднесені Конституцією України і законами України до відання органів правопорядку, прокуратури чи суду.

Крім того, у документі йдеться про те, що референдум можна проводити лише один раз на рік, і що може бути лише одне питання, і на це питання треба дати відповідь чітко «так» або «ні». Також референдум не може призначатися і проводитися у разі введення в Україні або в окремих її місцевостях воєнного чи надзвичайного стану.

Щоб провести його за народною ініціативою, потрібно зібрати три мільйони підписів громадян з двох третин територіальних одиниць України (щонайменше по 100 тис. підписів у кожній). Що стосується змін до Конституції та зміни території, то в першому випадку референдум призначає президент, у другому – Верховна Рада ([УНІАН](#)).

Вважається, що референдум відбувся, якщо в ньому взяли участь щонайменше 50 % виборців. Змінити рішення, ухвалене на референдумі, можна тільки на іншому референдумі, але провести його можна лише через три роки. Ухвалене на референдумі рішення набуває чинності за 10 днів після визначення результатів. Якщо рішення негативне, повторно винести його на голосування можна тільки за рік. Результати народного волевиявлення на всеукраїнському референдумі є обов'язковими для розгляду й ухвалення рішення ([Радіо Свобода](#)).

Ключовою новацією ухваленого закону, що вирізняла його серед інших законопроектів, які реєструвалися у ВР, є визначення можливості запровадження електронних процедур під час організації та проведення всеукраїнського референдуму, в тому числі електронних голосувань ([Deutsche Welle](#)).

Проте ухвалення Закону про всеукраїнський референдум викликало низку критики з боку політиків та експертів, дехто вважає, що закон загрожує парламентаризму, дехто вважає його антидемократичним.

Так за словами депутата з фракції «Голос» Сергія Рахманіна, закон про народовладдя не має права на існування, оскільки становить загрозу для демократії.

«Цим законом Верховна Рада, як вищий законодавчий орган країни усувається від частини законодавчого процесу. Цей референдум з дуже розмитими формулюваннями пропонує виносити на загальнонародне обговорення будь-що без участі Верховної Ради. Текст який виноситься на референдум не проходить експертизи Верховної Ради. Більш того, коли референдум пройшов, Верховна Рада не має права втручатися в цей текст. Можна винести питання зради, подати його як питання миру і отримати народну підтримку. Це ядерна кнопка, яку дають кнопкодаву, який буде тиснути на кнопку», – заявив С. Рахманін ([Радіо Свобода](#)).

Водночас Народний депутат України, співголова політичної партії «Опозиційна платформа – За життя» Вадим Рабінович назвав Закон про референдум законом про маніпулювання громадською думкою. «Законопроект про народовладдя через референдум є фікцією – процедура його проведення настільки ускладнена, що провести його насправді практично неможливо. Так, члени ЦВК мають бути присутніми на кожному засіданні ініціативної групи, верифікують зібрані 3 млн підписів. Ініціативна група повинна подати аналітичну записку про можливі соціальні, політичні, правові наслідки винесення питання на референдум», – пояснив політик. Рабінович зазначив, що якщо питання, що виноситься на референдум, пропустить ЦВК, остаточне рішення за президентом, який має право 40 днів роздумувати, оголошувати референдум. «Тобто, прийняття нової Конституції не може бути предметом референдуму. Це означає, що за фактом ми маємо імітацію народовладдя – красиву назву, не наповнену реальним змістом», – підсумував співголова ОПЗЖ ([УНІАН](#)).

Фракція «Батьківщина» в свою чергу утрималася від голосування, а її голова Юлія Тимошенко заявила, що закон дуже бюрократичний. «Це взагалі референдум про народовладдя? Де у цьому процесі народ? За цим законом провести референдум народ не зможе ніколи», – заявила Ю. Тимошенко. Зокрема, вона звернула увагу на те, що ініціативна група, яка хоче винести якесь питання на референдум, згідно із законопроектом має надати політико-правове обґрунтування своєї пропозиції та визначити соціальні наслідки, які спровокує референдум. «Це – ціла наукова дисертація. Хто з людей це підготує? А без цього ініціативну групу навіть не зареєструють», – наголосила політик.

Голова Комітету виборців України Олексій Кошель розділяє думку депутатів, які не голосували за законопроект. На його думку, хоча Україна давно потребує якісного законодавства щодо референдумів, але ухвалений документ не забезпечить якісної процедури реалізації прямої демократії. Кошель не виключає, що інструмент референдумів радше використовуватимуть політики та партії для політичних маніпуляцій, аніж прості громадяни ([Deutsche Welle](#)).

У «Центрі спільних змін» побоюються, що тепер можна буде скасувати більшість позитивних змін останніх років. «Ринки газу та електроенергії, ринок землі, медреформу, вакцинацію, видобуток сланцевого газу. Це все в народі непопулярні речі через необізнаність і постсоціалістичні страхи людей», – йдеться в їхній заяві.

Однак заступниця голови фракції «Слуга народу» Євгенія Кравчук, заперечує будь-які ризики і каже, що довкола законопроекту про народовладдя є багато неогрунтованих міфів. «Є певний міф, пов'язаний з тим, начебто якимсь чином можна легалізувати анексію Криму чи Донбасу. Це неправда. Є чотири запобіжники, які прописані в законопроекті і які не допускають порушень територіальної цілісності. Референдум можна проводити лише один раз на рік і може бути лише одне питання і на це

питання треба дати відповідь чітко «так» або «ні». Це не те, що можна організувати щомісяця, це доволі коштвна річ, як організація виборів», – сказала Є.Кравчук ([Радіо Свобода](#)).

Зокрема координаторка руху «ОПОРА» Ольга Айвазовська вважає, що закон добре продуманий. «Він є триетапною верифікацією будь-яких територіальних питань, коли президент чи парламент буде підписувати угоди, але громадяни скажуть — ні. Він не дає права виносити на розгляд антиконституційні питання або такі, що суперечать правам людини», – заявила О.Айвазовська ([Бабель](#)).

Експертка з конституційного права Центру політико правових реформ Юлія Кириченко вважає, що попри критику закон хороший. На її думку, в законі достатньо «запобіжників», аби він працював на користь українців. «Ухвалений документ відповідає нашому конституційному регулюванню повністю й відповідає демократичним стандартам проведення референдумів, розроблених Венеційською комісією. Це перемога, бо можливість проводити референдуми у українців була заблокована», – каже Кириченко, нагадавши, що у 2018 році Конституційний суд України визнав неконституційним закон про референдум, який був ухвалений за часів Віктора Януковича ([Deutsche Welle](#)).

Тим часом політолог Валерій Клочок вважає, що найголовніша перевага цього документу – його наявність. Бо референдум як відповідний політичний інститут передбачений в українській Конституції. «Утім ми не мали закону, який його розвиває і дає можливість на практиці реалізувати», – заявив політолог ([Укрінформ](#)).

Незважаючи на те, що є місце для потенційного вдосконалення, новий закон України про референдум є значним прогресом порівняно з його попередником. Загалом референдум – річ корисна, кажуть експерти, якщо його правильно використовувати ([24 Канал](#)).

Тож передвиборча обіцянка президента виконана, однак «зрада» це чи «перемога» для України покаже час... Бо існують приклади як у сучасній європейській практиці, так і в новітній історії України, які показують, що референдуми – це інструмент, яким слід користуватися з особливою обережністю, бо під виглядом демократії можна подати «бомбу сповільненої дії», що може зруйнувати державу або, щонайменше, занурити її в темряву диктатури.

Але з впевненістю можна сказати одне: аби референдуми були дієвим інструментом народовладдя в довгостроковій перспективі, потрібні питання з однозначним та зрозумілим змістом. Адже часто питання на референдумах сформульовані так, що люди взагалі не розуміють, чому сказали «так» чи «ні». Крім того, перед опитуванням кожен повинен мати право отримати вичерпну інформацію про можливі наслідки того чи іншого рішення.

Огляд зарубіжних ЗМІ

([The National Interest](#))

Відкладати дзвінок прем'єр-міністру Ізраїлю Бенджаміну Нетаньяху, який упродовж чотирьох років був прихильний до Дональда Трампа – це одне. Але з боку Джо Байдена жорсткість щодо українського президента Володимира Зеленського – це інше. Нагадаємо, Трамп спокушував візитом до Овального кабінету в обмін на підроблене розслідування, яке мало на меті забезпечити його переобрання, але кмітливий український президент відмовився розігрувати цей м'яч. Тепер Байден має можливість відновити відносини з Києвом і здобути головну перемогу для свого демократичного порядку денного.

Байден повинен пропонувати набагато більше, ніж банальності. У нього є три завдання. По-перше, він повинен переконати Зеленського довіряти йому. По-друге, він повинен заспокоїти українського президента, що Вашингтон підтримує військову боротьбу з Росією. Перш за все, він повинен надіслати попереджувальне повідомлення про відкат реформ в самій Україні.

Те, що відбувається в Києві, має значення далеко за межами Києва. Якщо Україна приймає верховенство права, то дні путінізму відлічені. Президент Росії Володимир Путін більше не зможе достовірно стверджувати, що демократія і верховенство закону неможливі, якщо Україна зможе це зробити. Успіх в Україні, як добре знає Путін, міг би негативно вплинути на Росію, Білорусь і, можливо, не тільки.

Запевнивши Зеленського, що він хоче відновити американсько-українські відносини, завдання Байдена стає простішим. Він повинен наголосити Зеленському, що Сполучені Штати вже посилюють підтримку зусиль Києва щодо відсічі підтримуваних Росією сил на сході України. Звіт Атлантичної ради «Байден і Україна: Стратегія для нової адміністрації» зазначає, що адміністрація Байдена може протистояти злісному впливу Росії.

Цілі не можуть бути чіткішими: Україна приймає реформи, а Росія та її довірені особи виходять раз і назавжди. Для цього ми закликаємо Конгрес збільшити військову допомогу Україні щонайменше до 500 000 000 доларів на рік і не відмовлятися від протидії російському газопроводу «Північний потік-2», який скоротив би значні транзитні доходи в Україну. Ми закликаємо адміністрацію якнайшвидше призначити посла в Україні, взяти на себе керівництво тупикової дипломатії Донбасу, призначивши спеціального посланника або надавши повноваження найвищому службовцю Державного департаменту для ведення переговорів, та надати Україні статус головного союзника, що не входить до НАТО. Якщо Москва залишатиметься непоступливою і відмовиться покинути Східну Україну, що є ймовірною відповіддю Кремля, то Байден повинен розглянути можливість створення постійної військової присутності США в українському навчальному центрі

поблизу окупованого Донбасу та розпочати План дій щодо членства в НАТО для України.

Тоді розмова стає жорсткою. Байдену потрібно показати, що він знає про відступ Києва від реформ, не ображаючи та не звинувачуючи Зеленського. Байден повинен заохочувати його робити історію та мріяти про велике. Обраний завдяки обіцянкам збагачення України, припинення корупції та припинення війни в Україні, президент України ще не досяг жодної з цих цілей. Заради справедливості слід визнати, що швидких перемог не буває, але Байден повинен нагадати Зеленському, що вони є досяжними цілями і що західні партнери Сполучених Штатів та України прагнуть допомогти йому дістатися його цілей. Для Байдена це може бути зірковим часом, адже його здатність надихати та співпереживати є перевагою.

Деякі перші телефонні дзвінки – це легка зустріч. Цей дзвінок буде не таким. Байден повинен зануритися в складну внутрішню політику України, що буде важко, оскільки Зеленський заслуговує на велику частину провини за минулорічне відступлення.

[\(The Washington Post\)](#)

Державний департамент запровадив санкції стосовно одного з наймогутніших магнатів України Ігоря Коломойського, оскільки американська влада також розпочала судову цивільну справу, обвинувачуючи його в тому, що він вкрав мільярди доларів в українському банку, власником якого був, і відмив кошти в США та інших місцях.

Коломойський та члени його сім'ї отримали санкції згідно із законом США, який дозволяє Державному департаменту піддавати санкціям посадових осіб іноземних урядів, причетних до порушень прав людини та корупції. Це перешкоджає в'їзду осіб до Сполучених Штатів, але не призводить до накладення фінансових санкцій, стверджує представник Державного департаменту.

Магнат був причетний до «значної корупції» під час перебування на посаді губернатора Дніпропетровської області України з 2014 по 2015 рік, заявив держсекретар Ентоні Блінкен у своїй заяві в п'ятницю, стверджуючи, що дії магната під час перебування на посаді «підривали верховенство права та віру громадськості в демократичні інститути держави».

Ні Коломойський, ні адвокат, який представляв його в США, не відповіли на запити щодо коментарів.

У цивільній справі Коломойський заперечував звинувачення Міністерства юстиції проти нього, заявляючи, що нерухомість, яку він мав у США, була придбана за власні кошти, отримані ним за угодою, яку він уклав з гірничодобувною компанією.

Накладаючи санкції на Коломойського, адміністрація Байдена підтримує американські заклики до президента України Володимира Зеленського, який раніше знімався у телевізійному шоу в мережі Коломойського і діяв під підозрою, що він зазнав впливу магната, здійснити

рішучі кроки щодо реформування української економіки та політичної системи. Після розпаду Радянського Союзу в країні панують олігархи.

«Це запровадження санкцій підтверджує прагнення США підтримувати політичні, економічні та правові реформи, які є ключовими для євроатлантичного шляху України», – сказав Блінкен. «США продовжують підтримувати всіх українців, чия праця рухає реформи вперед. Департамент і надалі використовуватиме такі важелі для сприяння підзвітності корумпованих суб'єктів у цьому регіоні та в усьому світі».

Офіс Зеленського опублікував заяву, в якій Коломойський не згадується по імені, але зазначив, що Україна повинна подолати свою олігархічну систему.

«Україна вдячна всім своїм партнерам за підтримку на цьому шляху», – йдеться у повідомленні. «Битва з олігархами полягає не лише у сфері кримінальної відповідальності. Йдеться також про створення в Україні умов, за яких бізнес може рости в прозорому та конкурентному середовищі, а великі фінансові групи не зможуть домінувати на ринку чи впливати на засоби масової інформації та політичні рішення».

Зеленський сподівається, що Сполучені Штати знову будуть ключовим партнером України після того, як його телефонна розмова з президентом Дональдом Трампом призвела до процедури імпічменту проти Трампа та погіршення американсько-українських відносин.

Коломойський давно став впливовою фігурою в Україні, заробивши багатство під час «дикого капіталізму» 90-х і створивши бізнес-імперію, до якої входили авіакомпанії, телевізійні мережі, банки та енергетичні компанії. У українській пресі його часто називають «Беня» – посилення на гангстера з української літератури – він плекав образ, подібний до ляльководи, регулярно втручаючися, переважно за лаштунками, у найважливіші політичні та економічні події в Україні.

Після вторгнення Росії в Україну в 2014 році Коломойський збільшив свою внутрішню владу, ставши губернатором рідної Дніпропетровської області та фінансуючи приватну армію для боротьби з підтримуваними Росією сепаратистами на сусідньому Донбасі, тавруючи президента Росії Володимира Путіна як «шизофреніка низького зросту».

Але останній президент України врешті-решт націоналізував його ПриватБанк – найбільший банк України – і заявив, що Коломойський та один з його ділових партнерів ошукали банк та його вкладників на мільярди доларів, змусивши його виїхати з країни до Ізраїлю, громадянином якого він також є.

Вибори Зеленського у 2019 році, здавалося, змінили стан долі Коломойського, оскільки новообраний президент та магнат мали спільну історію бізнесу. Коломойський повернувся в Україну, тоді як Зеленський запросив до нової адміністрації осіб, причетних до олігарха.

Минулого року Міністерство юстиції подало цивільні позови щодо конфіскації, стверджуючи, що Коломойський та його соратники

використовували вкрадені гроші для купівлі нерухомості та інфраструктури в США. Серед придбаного ними були: по більше 5 мільйонів квадратних футів комерційної нерухомості в Огайо; металургійні заводи в Кентуккі, Західній Вірджинії та Мічигані; завод з виробництва мобільних телефонів в Іллінойсі; комерційна нерухомість у Техасі. Скарги спрямовані на вилучення офісного парку в Далласі та будівлі PNC Plaza у Луїсвіллі.

Коломойський також давно стикається з розслідуванням кримінальної справи американською прокуратурою в Клівленді за можливе відмивання грошей, хоча йому не пред'являли звинувачень. Він заперечує будь-які протиправні дії та заявляє, що покупки в США здійснювались за законно зароблені кошти.

Коли американська влада почала зачіпати його майнові інтереси США, Коломойський почав закликати Київ залагоджувати відносини з Москвою, і дедалі частіше відбувалися спроби підриву політичного авторитету Зеленського.

Блінкен, мабуть, неявно посилався на це у своїй заяві в п'ятницю. Державний секретар висловив занепокоєння з точки зору, на його думку, «нинішніх і постійних зусиль Коломойського, спрямованих на підрив демократичних процесів та інституцій в Україні, які становлять серйозну загрозу для її майбутнього».

Даніель Фрід, член Атлантичної ради і колишній найвищий американський дипломат, заявив, що зусилля Зеленського піти на переслідування українських олігархів, як було обіцяно, були нерівномірними, а санкції Коломойського є сигналом уряду США «зробити це».

«Якщо Україні вдасться зберегти свою зовнішню незалежність від Кремля та просунути свої внутрішні трансформації, подібно до того, як покоління тому це зробили поляки та мешканці країн Балтії, тоді це буде грандіозна справа», – сказав Фрід. «Це продемонструє росіянам, що є альтернатива путінізму».

Реалізація ініціатив у межах «Стратегії сталого розвитку – 2030»

Офіційна інформація

Уряд затвердив Національну економічну стратегію до 2030 року ([Урядовий портал](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Національна економічна стратегія-2030 – це амбітна візія України в майбутнє і дорожня карта, що змінить країну. Це перший такий фундаментальний документ за всю історію України.

До створення НЕС-2030 долучилися понад 500 учасників: представники більш як 20 аналітичних центрів, понад 30 бізнес-асоціацій, 40 органів виконавчої влади, експертного середовища та громадянського суспільства, народні депутати.

Документ визначає стратегічні кроки для розвитку промисловості, агросектору, видобутку, інфраструктури, транспорту, енергетичного сектору, інформаційно-комунікаційних технологій, креативних індустрій та сфери послуг. Також Стратегія враховує важливі наскрізні напрямки – діджиталізацію, «зелений» курс, розвиток підприємництва та збалансований регіональний розвиток.

Мінфін опублікував звіт про виконання Державного бюджету за 2020 рік ([Урядовий портал](#)).

За підсумками минулого року, завдяки виваженій та послідовній політиці Уряду, незважаючи на карантинні обмеження, спричинені гострою респіраторною хворобою COVID-19, вдалося досягти виконання бюджетних показників у запланованих законом обсягах.

Так, доходи державного бюджету, затвердженого Законом України «Про Державний бюджет України на 2020 рік», з урахуванням змін були навіть перевиконані понад планові обсяги (план – 1022,1 млрд грн, факт – 1076 млрд грн). А дефіцит державного бюджету утримано в межах граничного показника: план – 298,4 млрд грн, факт – 217,1 млрд грн. Основним джерелом отримання фінансових ресурсів, необхідних для покриття дефіциту державного бюджету у 2020 році, слугували державні внутрішні та зовнішні запозичення. Загалом за минулий рік державних запозичень здійснено на суму 639,6 млрд гривень.

При цьому, державний борг по відношенню до ВВП на кінець 2020-го року становив 56,8 %.

У 2020 році Уряд України забезпечив фінансування захищених статей видатків, а також ряду інших видатків, які сприяють розвитку економіки та добробуту громадян. Серед них:

- на національну безпеку й оборону держави у 2020-му спрямували загальний ресурс у сумі 249,1 млрд грн, що на 31,1 млрд грн більше порівняно з 2019 роком;
- на виплату заробітної плати та нарахувань для працівників бюджетної сфери у 2020 році становили 240,5 млрд грн, що на 30,5 млрд грн більше, ніж у 2019 році;
- касові видатки державного бюджету для перерахування трансфертів до Пенсійного фонду становили 202,3 млрд гривень;
- для боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками, було створено Фонд у складі держбюджету в обсязі 64,7 млрд грн, кошти якого протягом 2020 року спрямовувалися на першочергові та пріоритетні напрями з протидії поширенню коронавірусу.

Для забезпечення належного соціального захисту кожного громадянина України у 2020 році здійснено поетапне підвищення розмірів прожиткового мінімуму з 01 липня та з 01 грудня. Порівняно з 2019 роком розміри прожиткового мінімуму на одну особу зросли грудень до грудня попереднього року на 8 % до 2189 гривень.

Також вітчизняна економіка продемонструвала вищу стійкість до впливу зовнішніх факторів, ніж під час попередніх криз. Фактичний курс гривні до долара США, хоча і девальвував за підсумками року на 4,3 відсотка (у середньорічному розрахунку), виявився більш міцним, ніж було враховано в припущеннях зміненого прогнозу.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль обговорив перспективи співробітництва з представниками німецького бізнесу ([Урядовий портал](#)).

Німецький бізнес в Україні вкладає інвестиції, створює робочі місця, сплачує податки та приносить нові стандарти й технології.

4-й німецько-український бізнес-форум, який запланований на березень цього року, дасть результати в частині розвитку двосторонніх відносин.

Президент Торгово-промислової палати України Геннадій Чижиков:

Бізнес-форум – це важлива подія для того, щоб українські підприємці посилили своє представництво у Німеччині.

Для нас важливо, щоб малий і середній український бізнес виходив на німецький ринок. Незважаючи на те, що на німецькому ринку непросто працювати, але це велика можливість для українського бізнесу, тож ми будемо його підтримувати.

Уряд схвалив проект Стратегії економічної безпеки України на період до 2025 року ([Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України](#)).

Міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Ігор Петрашко:

Для досягнення основних національних економічних інтересів та економічного суверенітету Україна має реалізувати проактивну політику, спрямовану як на стале нарощення конкурентоспроможності економіки, так і на поступове зміцнення показників економічної стійкості та невразливості національної економіки до потенційних загроз.

Проактивний підхід має не лише знизити ймовірність реалізації внутрішніх викликів, а й надати відповідь на зовнішні загрози, що наразі формуються, зокрема загальносвітовий тренд загострення боротьби за ринки, технології, кваліфікованих працівників та фінансові ресурси. Саме тому державна політика у сфері забезпечення економічної безпеки має два взаємопов'язаних напрями – напрям розвитку та безпековий напрям. За кожним з напрямів Стратегією визначаються завдання і механізми їх виконання. У складі Стратегії затверджуються індикатори економічної безпеки з критичними межами та цільовими орієнтирами.

Реалізація Стратегії дозволить запровадити прозору систему постійного моніторингу економічної стійкості та щорічну оцінку стану економічної безпеки, а також сприятиме підвищенню ефективності реалізації державної політики у сфері забезпечення економічної безпеки і політичної відповідальності за її результати.

Президент України Володимир Зеленський підписав указ про призначення Оксани Маркарової Надзвичайним і Повноважним Послом України у Сполучених Штатах Америки ([Укрінформ](#)).

Вітаючи Маркарову з призначенням, Зеленський зазначив, що її кандидатура має три ключові переваги: патріотизм, високий фаховий рівень та дуже позитивне сприйняття у США.

Глава держави наголосив, що пані послу необхідно зосередитися насамперед на налагодженні ефективного діалогу з адміністрацією нового Президента Сполучених Штатів Америки Джо Байдена. Також необхідно активно працювати з Конгресом США, підтримувати постійний діалог із законодавцями та зміцнювати двопартійну підтримку України (...).

Україна та Туреччина створили спільну торгово-промислову палату, перше її засідання відбулося в онлайн-форматі ([Укрінформ](#)).

Співголова від української сторони Сергій Савчук:

У наших силах надати пропозиції уряду щодо покращення умов та розв'язання існуючих «вузлів». Це не про лозунги, а про реальні дії та інструменти в інтересах обох країн, їхнього бізнесу.

Президент Володимир Зеленський підписав нову редакцію закону «Про фінансовий лізинг» ([Укрінформ](#)).

Згідно з документом, державне регулювання та нагляд на ринку фінансового лізингу здійснює Національний банк України.

Закон також визначає ознаки фінансового лізингу та його об'єкти. Зокрема, це може бути майно, не заборонене законом до вільного обігу на ринку й не заборонене до передачі в лізинг. Водночас згідно із законом не можуть бути об'єктами фінансового лізингу земельні ділянки та інші природні об'єкти, а також об'єкти, визначені частиною другою статті 3 закону України «Про оренду державного та комунального майна» (...).

Уряд визначив в рамках підготовки Національної економічної стратегії до 2030 року основні вектори розвитку малого та середнього бізнесу в Україні ([Укрінформ](#)).

Заступниця міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства Ірина Новікова:

Мінекономіки та уряд в рамках підготовки Національної економічної стратегії до 2030 року визначили основні вектори розвитку малого та середнього бізнесу в Україні.

Наразі першочерговим завданням міністерства є консолідація державної національної інфраструктури підтримки та розвитку підприємництва. Для цього Мінекономіки планує зробити наступні кроки: запустити спільно з міжнародними партнерами програми розвитку спроможності бізнес-об'єднань; створити інформаційні, інкубаційні, акселераційні центри підтримки бізнесу з фокусом на інновації та виробничу діяльність; запровадити інститут місцевого бізнес-омбудсмена у кожному регіоні.

Президент України Володимир Зеленський та перша леді Олена Зеленська оглянули виставку «Леся Українка: 150 імен», яка є частиною мистецького проекту, присвяченого 150-річчю видатної української письменниці та громадської діячки ([Укрінформ](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Це дуже цікавий і крутий проєкт. Леся Українка тут жива, непересічна особистість зі світоглядом, який був прогресивним для її покоління й залишається актуальним у наші часи. Думаю, що всі, хто відвідає цю виставку, отримають шанс поглянути на геніальну Лесю Українку, яку знають ще зі школи, з нової, незвичної точки зору та ще більше зацікавитися її творчістю. Леся Українка і сьогодні продовжує надихати багатьох авторів на нові творчі проєкти.

Президент Володимир Зеленський разом з дружиною Оленою вшанували пам'ять Тараса Шевченка з нагоди 207-ї річниці з дня його народження ([Укрінформ](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Творчість та життєва позиція Тараса Шевченка завжди єдали українців навколо боротьби за цінності свободи та справедливості. Його Заповіт пройшов крізь століття і продовжує залишатися актуальним у наші дні.

Президент Володимир Зеленський підписав указ № 89/2021 «Про затвердження Положення про Конгрес місцевих та регіональних влад при Президентіві України» ([Укрінформ](#)).

Згідно з документом, Конгрес є консультативно-дорадчим органом, серед основних завдань якого, зокрема, сприяння ефективному завершенню реформи місцевого самоврядування та налагодженню ефективної взаємодії державних органів, а також моніторинг суспільно-політичних і соціально-економічних процесів, що відбуваються в державі на регіональному та місцевому рівнях.

Конгрес братиме участь у виробленні державної регіональної політики. Крім того, він має вивчати та узагальнювати міжнародний досвід у сфері територіального розвитку з урахуванням стандартів Європейської хартії місцевого самоврядування, а також організувати роботу щодо формування складу делегації України в Конгресі місцевих і регіональних влад Ради Європи.

Завданнями Конгресу також є вивчення реалізації на місцевому та регіональному рівнях Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, підготовка пропозицій щодо підвищення ефективності виконання цієї Угоди та запровадження європейських стандартів у сфері місцевого самоврядування (...).

Посол України у Вірменії Іван Кулеба зустрівся у посольстві з головою Федерації українців Вірменії «Україна» Анною Арутюнян і керівником севанського осередку української громади Лусіне Гончоян ([Укрінформ](#)).

Під час спілкування співрозмовники обговорили сучасний стан та проблемні питання у житті українців Вірменії та функціонуванні ГО «Федерація українців Вірменії «Україна», а також окреслили подальші спільні дії Посольства та громади за напрямом розвитку української культури на теренах вірменської держави.

Подолання наслідків пандемії COVID-19

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль: Україна серед лідерів цифровізації у світі, а тому за потреби ми зможемо швидко реалізувати проект «паспортів вакцинації» ([Урядовий портал](#)).

Наразі згідно із соціологічними опитуваннями готові вакцинуватися приблизно 43 % українців. Наша мета – це вакцинація до 70 % населення, аби в країні був колективний імунітет. Для цього у нас є чітка дорожня карта, де передбачено всі етапи та процеси реалізації кампанії з вакцинації. Ми очікуємо, що в цьому та наступному році вакцинуються близько 22 млн українців.

За домовленостями, які досяг Уряд, у I та II кварталі цього року в Україну має прибути 9 млн доз вакцин. У березні в межах глобальної ініціативи COVAX в Україну будуть відправлені 117 тисяч доз вакцини виробництва Pfizer-BioNTech, а також 500 тисяч доз вакцини від компанії AstraZeneca. Ще 1,5 млн доз вакцини AstraZeneca очікуються в березні від індійського Serum Institute. Загалом Уряд веде перемовини про закупівлю вакцин із шістьма найбільшими світовими виробниками.

(...) Дорожня карта процесу вакцинації в Україні абсолютно відповідає європейським моделям. Всі провакциновані громадяни будуть зареєстровані в закритому державному реєстрі, що дасть змогу їм у майбутньому отримати підтвердження того, що вони отримали щеплення.

Дискусія стосовно так званих «паспортів вакцинації» триває і в Європі, і в усьому світі. Наш Уряд також залучений до них. Наразі немає єдиної думки та моделі. Україна одна з лідерів цифровізації у світі, а тому в разі потреби ми зможемо реалізувати відповідний проект таких паспортів.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль: Вакцинація – один із механізмів протидії пандемії ([Урядовий портал](#)).

Медицина України готова до третьої хвилі коронавірусу, адже процес посилення її спроможності не зупинявся від початку пандемії.

Ми забезпечили максимально можливу кількість ліжок із підведеним киснем. Їх загальна кількість 60 тисяч. Це один із найвищих показників у Європі.

Вакцинація – це ще один механізм протидії пандемії. Чим більше людей отримуватимуть вакцину, тим швидше Україна зможе пройти період коронакризи.

Україна закуповує винятково безпечні вакцини, які визнали передові країни світу. Зокрема, вакцина від AstraZeneca – Serum Institute яка зараз є в Україні, закуповується і Канадою, і Великою Британією.

У лікарнях Закарпатської області впродовж минулої доби додатково розгорнули ще 187 ліжок так званого ковідного фонду ([Укрінформ](#)).

Наразі ліжкофонд області для хворих на COVID-19 налічує 2300 ліжок.

На Закарпатті хворих приймають 17 лікарень, вони завантажені на 73%. Відсоток ліжок забезпечених киснем – 68,5%.

Водночас голова Закарпатської ОДА Анатолій Полосков повідомив у Фейсбуці, що в області за 25 лютого внаслідок коронавірусної хвороби померли 16 людей, це новий антирекорд смертності в області (...).

Президент Володимир Зеленський підписав закон щодо надання допомоги з часткового безробіття на період карантину або надзвичайної ситуації ([Укрінформ](#)).

(...) Згідно із підписаним законом, допомога з часткового безробіття може надаватися не лише на період карантину, спричиненого коронавірусом, а й у разі інших захворювань чи надзвичайної ситуації на території України.

Закон надає право Кабінету Міністрів визначати порядок надання допомоги з часткового безробіття на період карантину, надзвичайної ситуації, її розмір, строк надання, а також порядок повернення коштів, спрямованих на фінансування такої допомоги.

На порталі державних послуг онлайн «Дія» з'явився запис на вакцинацію проти COVID-19 ([Укрінформ](#)).

В описі послуги зазначається, що запис проводиться до листа очікування вакцинації від COVID-19. Після запису громадянин отримає сповіщення про доступний запис на щеплення. Окремо наголошується, що попередній запис до листа очікування не є записом до лікаря.

Науковці Інституту фізіології імені О.О. Богомольця НАНУ розробили спосіб прогнозувати важкість перебігу COVID-19 ([Укрінформ](#)).

Завідувач відділу загальної та молекулярної патофізіології Інституту фізіології імені О.О. Богомольця НАН України, доктор медичних наук, професор Віктор Досенко:

Жоден лікар у світі не може передбачити, як це захворювання розвиватиметься далі. А розвивається воно дуже по-різному: один пацієнт за 7-10 днів одужає і повернеться додому, інший – може потрапити в залежність від кисню, до реанімації і не виживе. Тому всім лікарям україні потрібен якийсь прогностичний критерій. ... Ми припустили, що рівень позаклітинної ДНК і є прогностичним критерієм (що вищий він, то гірший прогноз), і довели це (до речі, першими у світі) (...).

Це дало б змогу зменшити рівень позаклітинного ДНК і зумовлене ним ушкодження клітин легень. Важливо пам'ятати, що вірус SARS-CoV-2 слугує просто спусковим гачком, який запускає процес аутоагресивності і, як наслідок, аутодекструкції (саморуйнування) в людському організмі.

Інститут молекулярної біології і генетики (ІМБГ) проводить дослідження з лікування важкої коронавірусної пневмонії стовбуровими клітинами ([Укрінформ](#)).

Клінічне дослідження «Лікування коронавірусної COVID-19 пневмонії (збудник SARS-CoV-2) кріоконсервованими алогенними мультипотентними

мезенхімальними стовбуровими клітинами плаценти та пуповини» проводиться за участю Інституту клітинної терапії у співпраці з Київською міською клінічною лікарнею № 4 та Інститутом епідеміології та інфекційних хвороб ім. Громашевського. Клітинні препарати виготовлено біотехнологічною лабораторією Інституту клітинної терапії відповідно до міжнародних стандартів.

У ІМБГ відзначають, що в різних країнах світу вчені експериментують з таким методом відновлення понівечених коронавірусом легень. В Україні ж подібні дослідження проводяться вперше (...).

У центрі Києва пройшов Марш жінок «У пандемії – жіноче обличчя» ([Укрінформ](#)).

Організатори маршу заявляють, що під час карантину, спричиненого пандемією COVID-19, збільшилася кількість випадків домашнього насильства. Вони вимагають ратифікувати Стамбульську конвенцію (міжнародна угода Ради Європи щодо насильства проти жінок та домашнього насильства).

Євроінтеграційний курс України

В. о. Міністра енергетики Юрій Вітренко: Синхронізація ОЕС України з ENTSO-E є однією з ключових стратегічних цілей на наступні три роки ([Урядовий портал](#)).

Завдяки об'єднанню енергосистем суттєво підвищиться стабільність та динамічна стійкість української та європейської енергосистем, а енергетична незалежність від Росії гарантуватиме безпеку постачання в регіоні Центральної та Східної Європи.

Процес синхронізації виходить на фінішну пряму – у 2022 році ОЕС України відокремиться від енергосистем Росії та Білорусі і перейде в ізольований режим роботи. Після цього, у 2023 році відбудеться повна синхронізація з ENTSO-E.

Синхронізація з ENTSO-E забезпечить також демонополізацію ринку електроенергії в Україні та допоможе впровадити на ньому дієві прозорі європейські правила та процедури.

Низка завдань для прискорення синхронізації, серед яких модернізація енергетичної інфраструктури – генеруючого обладнання та мереж.

Ми розуміємо, що Україна має проблему з постачанням електроенергії з Європи при пікових навантаженнях. Тому розглядаємо можливість розширення, будівництва нових генеруючих потужностей, які б задовільнили наші потреби.

Дерегуляція та розвиток підприємництва

За Програмою 5–7–9 бізнесу вже видано кредитів на понад 24 млрд грн ([Урядовий портал](#)).

Від старту програми банки-учасники видали 10 009 кредитів на загальну суму 24 млрд грн. З них 12,9 млрд грн – рефінансування попередньо отриманих позик, 4,3 млрд грн підприємці отримали на капітальні інвестиції та 6,7 млрд грн в якості антикризових кредитів на поповнення оборотних коштів під 0 %.

Найактивнішими учасниками програми є представники сільського господарства (54 %), торгівлі та виробництва (19 %) та промислової переробки (15 %). За регіональною класифікацією лідерами залишаються Львівська, Харківська, а також Київська області.

Міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Ігор Петрашко:

Щотижня ми фіксуємо позитивну динаміку Програми 5–7–9. Сьогодні маємо черговий рекорд: за минулий тиждень було видано 519 кредитів на понад 1,4 млрд грн. Наразі найбільшим попитом користуються кредити на поповнення обігових коштів у рамках антикризової програми – кількість поданих заявок з пакетом документів на такі кредити за тиждень зросла на 1,2 млрд грн, що складає 54 % від всіх поданих за минулий тиждень заявок з пакетом документів. Це позитивний сигнал, що свідчить про поживлення економічної активності.

Так, 749 млн грн від загальної суми укладених за останній тиждень угод складають антикризові кредити на поповнення оборотних коштів під 0 %. 450 млн грн – це видані уповноваженими банками угоди з рефінансування попередньо виданих кредитів, а сума інвестиційних кредитів склала 180 млн грн.

Децентралізація та реформа державного управління

Комісія при Мінрегіоні погодила проекти від усіх областей, які будуть реалізовуватися за рахунок ДФРР у 2021 році ([Урядовий портал](#)).

Під головуванням Олексія Чернишова, Міністра розвитку громад та територій, 4 березня відбулось друге засідання Комісії з відбору проектів, що можуть реалізовуватися коштом Державного фонду регіонального розвитку у 2021 році.

Міністр розвитку громад та територій Олексій Чернишов:

Мінрегіон максимально ефективно виконує надважливу програму реалізації проектів коштом Державного фонду регіонального розвитку. Адже це наша головна мета. Немає жодних затримок з боку Міністерства. Переходимо до наступного етапу – реалізації відібраних проектів.

18 лютого 2021 року відбулось перше засідання ДФРР. Було затверджено проекти 19 областей та м. Київ. 4 березня 2021 року Комісія затвердила решту проектів регіонів (Львівська, Житомирська, Хмельницька, Черкаська та Одеська області, а також окремі проекти на повний обсяг фінансування по Дніпропетровській, Чернігівській та Тернопільській областях). Усі регіони мають сформовані та затверджені комплексні проекти, що передбачають будівництво та реконструкцію важливої соціальної інфраструктури у регіонах, щоб громадяни отримували якісні та доступні послуги, а також економічний розвиток регіонів.

Рекомендовано включити до проекту розпорядження Кабінету Міністрів України щодо фінансування у 2021 році за рахунок Державного фонду регіонального розвитку 221 проект з обсягом фінансування 3365,7 млн гривень. На другому засіданні розглянуто та рекомендовано для включення до проекту розпорядження Уряду ще 60 проектів з обсягом фінансування 884 млн гривень.

Отже, за результатами двох комісії буде розподілено 4249,7 млн гривень Державного фонду регіонального розвитку для фінансування майже трьох сотень проектів. Комісія погодила всі проекти регіонального розвитку, до яких не було зауважень, та рекомендувала включити їх до проекту розпорядження КМУ щодо затвердження проектів, що фінансуватимуться у 2021 році коштом ДФРР.

Реформа енергетики, програми енергоефективності та енергонезалежності

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль: Уряд взяв стратегію на збільшення власного видобутку газу в Україні ([Урядовий портал](#)).

Уряд взяв стратегію на збільшення власного видобутку газу в Україні. Для цього було передано площу «Юзівська» і шельф Чорного моря НАК «Нафтогаз Україна» для проведення відповідної розвідки.

Ми уклали 8 угод про розподіл продукції, як з НАК «Нафтогаз», так і з приватними компаніями. Інвестиції у цю галузь тільки в розвідку в найближчі 2–3 роки складуть 10 мільярдів гривень. Ми розраховуємо, що відкриття нових родовищ дасть змогу повністю забезпечити внутрішню потребу для населення й для виробничих споживачів газу, забезпечити власним видобутком.

Державна інспекція енергетичного нагляду виявила на об'єктах електроенергетики 6 821 порушення, перевіряючи готовність паливно-енергетичного комплексу України до роботи в осінньо-зимовий період 2020/2021 років ([Укрінформ](#)).

В. о. голови Держенергонагляду Роман Боднар:

Було здійснено моніторинг об'єктів електроенергетики 279 операторів систем розподілу та виробників електричної енергії щодо готовності до роботи в осінньо-зимовий період 2020/2021 років. Виявлено 6 821 порушення та надано 214 рекомендаційних листів щодо їх усунення (...).

Комітет Верховної Ради з питань енергетики та житлово-комунальних послуг одногolosно підтримав законопроект №5009 по реформі підключення до електромереж, що має підвищити Україну в рейтингу Doing Business ([Укрінформ](#)).

Глава комітету Верховної Ради з питань енергетики Андрій Герус:

Комітет Верховної Ради з енергетики одногolosно підтримав наш законопроект №5009 по реформі підключення до електромереж. Це означає, що вже найближчим часом питання поставлять на голосування і дуже високі шанси того, що законопроект набере необхідну кількість голосів.

Зараз підключення до електрики – це процес, який може займати роки і за який вимагають величезні гроші. Ми законодавчо скоротили можливі терміни в три! рази і суттєво зменшили його вартість. Це один з тих чинників, який тягнув Україну вниз в рейтингу Doing Business, і той, який може цю ситуацію виправити, а отже не тільки допомогти українському бізнесу, а й залучити іноземного інвестора (...).

НКРЕКП оштрафувала компанію «Центренерго» через недостатні обсяги вугілля на складах ТЕС під час проходження опалювального сезону 2020/2021 років, однак суму штрафу було зменшено у 5 разів через підтримку компанією енергосистеми країни під час морозів ([Укрінформ](#)).

Член НКРЕКП Ольга Бабій:

Комісія вирішила накласти штраф у розмірі 170 тис. грн (замість запланованих у проекті рішення 850 тис. грн, – ред.), оскільки компанія не виходила в аварійний ремонт і підтримала енергосистему у важкі часи, використовуючи на той момент дорогий газ, та понесла певні збитки (...).

Верховна Рада ухвалила в першому читанні законопроект №4507 «Про енергетичну ефективність» ([Укрінформ](#)).

Законопроект №4507 передбачає встановлення цільового показника щорічного скорочення споживання енергії. Такий показник щорічного скорочення споживання енергії розраховується в абсолютних значеннях кінцевого споживання енергії центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, та затверджується Кабінетом Міністрів України (...).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль: Люди повинні мати змогу укласти контракти на газ за фіксованою річною ціною та прогнозувати свої витрати ([Урядовий портал](#)).

Відкриття ринку газу в Україні стало важливим і потрібним кроком, що за рахунок конкуренції має демонополізувати галузь та дати можливість людям обирати найкращого і найвигіднішого для себе постачальника. Наступним кроком має стати річний продукт на газ, аби люди уклали контракти за фіксованою ціною на цілий рік та могли прогнозувати свої витрати.

Населення не повинне щомісяця відстежувати, як змінюються ціни на ринку газу. Тому річний продукт, який, за його словами, використовують усі розвинені світові держави, захистить населення від різких коливань цін.

Програма розвитку українського експорту

Ринок Японії відкрив свої двері для експорту молочної продукції з України ([Укрінформ](#)).

Надзвичайний і Повноважений Посол України у Японії Сергій Корсунський:

Поновлено доступ на ринок Японії молочної продукції з України. Ще одні двері відкриті. Ласкаво просимо!

Ринок землі та стан аграрної галузі

У 2020 році імпорт молока та молочних продуктів в Україну зріс на 100% порівняно з попереднім роком і становив близько 1 млн тонн у перерахунку на молоко- сировину ([Укрінформ](#)).

Генеральний директор Асоціації виробників молока (АВМ) Ганна Лавренюк:

Упродовж 2019 року, коли ми вперше зафіксували нульове торговельне сальдо у зовнішній економічній діяльності молочної галузі України, держава імпортувала на свою територію молока та молочних продуктів в еквіваленті 500 тис. тонн молока-сировини. А вже у 2020 році імпорт молочних продуктів в еквіваленті становив 1 млн тонн молока-сировини.

1 млн тонн молока – це 15 тис. робочих місць у промисловому секторі, на молочно-товарних фермах, тобто близько 150 тис. робочих місць в суміжних галузях і орієнтовно 1 млрд грн відрахувань податків тільки із зарплат тих людей, які зайняті у виробництві молока-сировини.

Для того щоб збулися прогнози про місце України в топ-5 світових виробників молока-сировини, щоб ми відчули відновлення молочної галузі та побачили її розквіт, необхідні передумови. В першу чергу, це послідовна державна політика стосовно молочної галузі, а також вжиття адекватних

заходів на захист внутрішнього ринку та внутрішнього виробника від неконтрольованого імпорту.

Система національної безпеки та оборони

Президент Володимир Зеленський увів у дію рішення Ради національної безпеки і оборони від 19 лютого про стан виконання рішень РНБО ([Укрінформ](#)).

У вказаному рішенні РНБО Кабінету Міністрів доручено, зокрема, забезпечувати виконання органами виконавчої влади рішень Радбезу, введених у дію указами Президента; вжити заходів щодо притягнення в установленому порядку до відповідальності осіб, винних у невиконанні таких рішень та запровадити процедуру схвалення Кабінетом Міністрів планів організації виконання завдань, визначених Кабміну у рішеннях РНБО.

Окрім того, Радбез доручив Прем'єр-міністрові взяти під особистий контроль діяльність керівників органів виконавчої влади щодо забезпечення виконання завдань, покладених на відповідні органи рішеннями РНБО.

На засіданні Ради національної безпеки і оборони України представлено проєкт «Державної стратегії деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя» ([Укрінформ](#)).

Другим питанням був розгляд невідкладних заходів щодо протидії загрозам національній безпеці у сфері громадянства».

Третім – питання щодо стану розслідування справ про державну зраду, дезертирство, терористичну діяльність та порушення присяги.

Четвертим на порядку денному – питання застосування санкцій згідно із законом «Про санкції» від 14 серпня 2014 року № 1644-VII.

Президент України Володимир Зеленський підписав указ, яким затвердив запроваджені РНБО санкції проти колишніх чиновників і військовослужбовців, які зрадили Україну ([Укрінформ](#)).

Згідно з указом, введено у дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 26 лютого 2021 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)».

Президент Володимир Зеленський увів у дію рішення РНБО щодо протидії загрозам національній безпеці у сфері громадянства ([Укрінформ](#)).

Згідно з цим рішенням РНБО, Кабінет Міністрів разом із Центральною виборчою комісією та Службою безпеки України повинні у двомісячний строк провести інвентаризацію та проаналізувати законодавство України щодо питань, пов'язаних з подвійним (множинним) громадянством.

Зокрема, необхідно встановити наявність чи відсутність правової визначеності заборони громадянам України, які мають громадянство (або підданство) іноземної держави, займати певні державні та політичні посади або виконувати функції держави або місцевого самоврядування (...).

Кабінет Міністрів ухвалив ще дві постанови, які імплементують закон «Про оборонні закупівлі», розроблені Мінстратегпромом (Укрінформ).

Віцепрем'єр-міністр - міністр з питань стратегічних галузей промисловості Олег Уруський:

Черговий крок до завершення процесу імплементатії Закону України «Про оборонні закупівлі». Сьогодні на засіданні уряду були прийняті ще дві постанови Кабінету Міністрів: «Питання оборонних закупівель» та «Про затвердження Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції».

Для повної імплементатії положень закону залишилися дві останні постанови, які будуть розглянуті на найближчому засіданні КМУ. Таким чином, Мінстратегпром відпрацює всі залежні від нього постанови, для імплементатії закону «Про оборонні закупівлі».

Програма популяризації України в світі

З нагоди 150-річчя від дня народження класика української літератури Лесі Українки відбувся освітній культурологічно-мистецький захід «Леся Українка: розширення горизонтів», який об'єднав українців з п'яти континентів і 28 країн (Укрінформ).

Захід організувало Товариство зв'язків з українцями за межами України (Товариство «Україна-Світ»), Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) та Національний музей літератури України спільно з громадськими та освітніми закладами України та закордоння.

До заходу, крім України, долучилися українці з Австралії, Болгарії, Великобританії, Норвегії, Італії, Іспанії, Португалії, Німеччині, Єгипті, Польщі, Румунії, ОАЕ, Франції, Японії, США, Канаді, Північній Македонії, Естонії, Хорватії, Словаччині, Угорщині, Туреччині, Нідерландах, Індії, Ізраїлю та Греції.

У рамках події відбулися читання поезії, виконання музичних творів на слова Лесі Українки, створення ілюстрацій до її творів, показ уривків з театральних вистав. Основними виконавцями були учні освітніх закладів з України та за її межами (...).

Українське посольство в Лівані та українці в Лівані до відзначення 150-річчя з дня народження видатної української письменниці, поетеси,

перекладачки та громадської діячки Лесі Українки видали перший том перекладу її прозових творів арабською мовою «Леся Українка. Прозові твори (1)» ([Укрінформ](#)).

Презентація відбулася в рамках відеоконференції, у якій, зокрема, взяли участь посол України в Лівані Ігор Осташ, Голова громадської організації закордонних українців «Громада українців Лівану» Ірина Жарамані, членкиня виконавчого комітету СКУ Ярослава Хортяні, директор Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Ірина Ключковська, викладач української мови в Лівані Ірина Тимофіїва та її учні, українці Лівану, поціновувачі Лесиного слова (...).

Активісти української громади Індії зняли короткий відеофільм за мотивами твору Лесі Українки «Лісова пісня» мовою гінді та представили його до відзначення у світі 150-річного ювілею з дня народження поетеси ([Укрінформ](#)).

Презентація відбувалася разом з низкою інших заходів в рамках відзначення 150-ї річниці з Дня народження Лесі Українки в Посольстві за участі представників української громади Індії, працівників української дипустанови та членів їхніх сімей.

Українці Угорщини до відзначення 150-річчя з дня народження геніальної української поетеси, письменниці, громадської діячки Лесі Українки видали шрифтом Брайля збірку її віршів «За правду, браття, єднаймося щиро» ([Укрінформ](#)).

Видавець Уляна Княгиницька:

Сподіваємося, що це україномовне видання шрифтом Брайля буде корисним для українських читачів з важкими порушеннями зору, стане вагомим внеском у розвиток української книги та створить історію українського друкованого слова в Угорщині (...).

У рамках XXVIII Мінської міжнародної книжкової виставки-ярмарку та з нагоди відзначення 150-річчя від дня народження Лесі Українки український посол Ігор Кизим передав до фонду Національної бібліотеки Білорусі три виданих українцями Угорщини україномовних видання шрифтом Брайля ([Укрінформ](#)).

Посол України в Республіці Білорусь Ігор Кизим передав директору Національної бібліотеки Роману Мотульському україномовні написані шрифтом Брайля збірку віршів Лесі Українки «За правду, браття, єднаймося щиро», збірку «Сучасні білоруські казки» та збірку казок «Казковий дивосвіт».

Книга, присвячена 150-річчю від дня народження Лесі Українки, стала третім україномовним виданням, написаним шрифтом Брайля, в історії українського книговидавництва в Угорщині (...).

Українське посольство в Литві передало Вільнюській дитячій лікарні художні книжки від українських видавництв, які взяли участь у Вільнюському книжковому ярмарку – 2020 ([Укрінформ](#)).

Таким чином українське дипломатичне відомство долучилося до благодійної акції, організованої Посольством Ізраїлю у Литві з нагоди традиційного єврейського свята Пурім.

У Скоп'є з нагоди дня народження Тараса Шевченка місцевій бібліотеці передали книжки про Україну англійською та українською мовами, а також поклали квіти до погруддя Кобзареві ([Укрінформ](#)).

(...) Посольство висловило подяку друзям України Йовіці Джуричичу та Зорану Лалічу за пам'ятник Тарасу на македонській землі, створений відомим македонським скульптором Томе Серафімовським.

У Єревані відбулися урочисті заходи з нагоди відзначення 207-ї річниці від дня народження видатного українського поета та художника Тараса Шевченка ([Укрінформ](#)).

(...) У рамках Шевченківських днів учні школи №42 м.Єреван активно долучилися до конкурсу малюнків, присвяченого Кобзареві та його творам. Усі учасники конкурсу будуть заохочені відзнаками Посольства України у Вірменії та подарунками.

В італійському місті Флоренція відкрили пам'ятник українському поету та художнику Тарасу Шевченку ([Укрінформ](#)).

Мер Києва Віталій Кличко:

Сьогодні, в День народження великого Кобзаря, відбулася символічна подія. У Флоренції (місті – побратимі Києва) ми відкрили пам'ятник видатному українському поету Тарасу Шевченку. Я вдячний нашим італійським друзям і особисто меру Флоренції Даріо Нарделлі за те, що ми втілили цей проєкт, над яким разом працювали кілька років. І тепер туристи з усіх куточків світу, що після пандемії продовжать відвідувати Флоренцію, бачитимуть тут і частину української історії та культури.

Українці Індії до річниці з дня смерті Тараса Григоровича Шевченка презентували відеопроєкт «Т.Г. Шевченко. Любов, яка підтримує все життя» ([Укрінформ](#)).

Співзасновниця Асоціації українців в Індії Марина Акрам:

Для нас поезія Шевченка – це втілення любові, це живе слово нації, це символ незламного духу українців, в які б краї їх не закинула доля. Це – його вірші, які промовляють щирі дитячі уста, вірші, які з таким глибоким почуттям любові промовляють їх матері.

Українська громада у Польщі вшанувала 207-у річницю з дня народження великого українського поета та художника Тараса

Шевченка покладанням квітів до його меморіалів у низці міст ([Укрінформ](#)).

У центрі Риги біля пам'ятника Тарасу Шевченку, прикрашеного прапорами України та Латвії, відбулась урочиста церемонія з нагоди 207-річчя від дня народження Кобзаря. Також урочисті заходи відбулися у Вільнюсі, Єрвані, Скоп'є та Пекіні.

У приміщенні Інституту перекладу Алжирського університету до дня народження Тараса Шевченка відбувся урочистий захід за участі активу української громади з нагоди вшанування пам'яті великого Кобзаря, а також церемонія відкриття меморіальної дошки на його честь ([Укрінформ](#)).

Зауважується, що захід відбувся за ініціативи посольства України в Алжирі спільно з університетом «Алжир 2» у рамках поглиблення українсько-алжирського культурно-гуманітарного співробітництва.

У події також взяли участь представники акредитованого в АНДР дипломатичного корпусу, члени наукових та освітніх кіл, студенти філологічного факультету Університету, а також представники місцевих ЗМІ (...).

У Нью-Йорку провели вже другий Фестиваль української сучасної музики, що відкриває можливості для громади та розвитку української культури у США ([Укрінформ](#)).

Директорка Фестивалю сучасної української музики Лія Бетстоун:

Ми намагалися об'єднати українських композиторів різних поколінь, почути ці голоси через генерації. Для мене як для музикознавиці бачити цю безперервність в історії української музики, спільні риси у техніці і в 1960-х і у 2010-х роках просто неймовірно.

Український інститут та проєкт «Їжакультура» презентували оригінальне видання з кулінарної дипломатії «Україна. Їжа та історія» ([Український кризовий медіа-центр](#)).

Це перше видання українською та англійською мовою, яке представляє розмаїття кухні України у її регіональному, національному та смаковому вимірі.

Доцент кафедри історії середніх віків та візантиністки Львівського національного університету ім. Івана Франка Ігор Лильо:

Ми говоримо про кухню не як про набір страв, набір інгредієнтів, ми говоримо про величезну культурну спадщину, яка має величезну історичну тяглість. Українська кухня в широкому розумінні цього слова, це тисячолітня кухня. Це тема, яка дасть Україні дуже багато. українська кухня є неймовірно різноманітною та цікавою. Вона ще не раз здивує світ. От ми і намагаємося зараз цю кухню подати відповідним чином.

Політика цифрової трансформації

В. о. Міністра енергетики Юрій Вітренко: В Україні має бути створена єдина цифрова система для захисту споживачів житлово-комунальних послуг ([Урядовий портал](#)).

Держава має захищати своїх громадян. Особливо це стосується вразливих споживачів газу, електроенергії, тепла. З відповідною проблемою ми стикнулися, зокрема, цього опалювального сезону. Ми маємо створити уніфіковану цифрову систему, як один з ключових елементів сталого розвитку енергетичного сектору.

Створення уніфікованої цифрової системи має стати результатом спільних та скоординованих зусиль державних інституцій. Адже вона має містити максимальний обсяг надійної та всеохопної інформації про споживачів житлово-комунальних послуг, ціни і тарифи, які вони сплачують, обсяги нарахованих їм субсидій тощо.

На основі цієї інформації держава зможе забезпечити захист вразливих споживачів у разі зростання тарифів чи обсягів споживання. В результаті аналізу ми навіть наперед зможемо визначити вразливих споживачів і пропонувати їм разову допомогу у випадку непередбачуваних обставин чи проблем.

Віце-прем'єр-міністр – Міністр цифрової трансформації Михайло Федоров: 100 тисяч українців записалися у лист очікування на вакцинацію від COVID-19 у Дії ([Урядовий портал](#)).

Мінцифри та МОЗ запустили послугу запису до листа очікування вакцинації від COVID-19 у Дії. Менш ніж за 2 тижні Мінцифри розробила технічну частину надання послуги реєстрації.

Станом на 17:30 3 березня подано 100 649 заяв. У мобільному застосунку Дія – 87 775, а на порталі – 9 947.

Мінцифри максимально спрощує взаємодію людини з державою. Запис у лист очікування на вакцинацію у Дії – унікальний сервіс, доступний у декілька кліків. Тепер громадянам доступна зручна реєстрація онлайн без черг та зайвих папірців.

Правоохоронна галузь та боротьба зі злочинністю

Українсько-угорська Змішана комісія з питань контролю прикордонного руху провела 9 березня перше установче засідання ([Укрінформ](#)).

Посол України в Угорщині Любов Непоп:

Під час засідання були обговорені важливі питання підвищення пропускнув спроможності, зменшення черг, модернізації існуючих та будівництва нових пунктів перетину, а також перспективи впровадження спільного прикордонного контролю на українсько-угорському кордоні.

Служба безпеки України запобігла у Хмельницькій області контрабанді культурних цінностей до країн ЄС. Загальна вартість вилучених предметів старовини - понад 1 млн грн ([Укрінформ](#)).

За попередніми даними слідства, протиправну діяльність організував місцевий колекціонер. Через один з міжнародних інтернет-аукціонів він продавав за кордон монети XV-XVII століть.

(...) Під час обшуків за місцем проживання колекціонера правоохоронці виявили ще майже 2,5 тисячі раритетних монет, які він планував продати зарубіжним клієнтам (...).

СБУ викрила керівництво комунального підприємства «Житомиртеплокомуненерго» на розтраті мільйонів бюджетних коштів під час проведення закупівель ([Укрінформ](#)).

За даними досудового слідства, посадовці підприємства підписали низку договорів на поставки будівельних матеріалів для проведення поточних і капітальних робіт на об'єктах галузі. При цьому керівництво КП скористалося виключним правом проведення прямих закупівель без процедури відкритих торгів і уклало контракти із афілійованою місцевою фірмою. За цією схемою зловмисники привласнили мільйони гривень через штучне завищення ринкових цін на товари.

Служба безпеки України викрила схему розкрадання фінансових ресурсів держави у лісовій галузі. За минулий рік лише деяким із викритих фіктивних фірм було перераховано десятки мільйонів гривень ([Укрінформ](#)).

У межах масштабної спецоперації правоохоронці провели понад 30 обшуків в офісах та за місцями мешкання учасників злочинної групи на території Харківської, Луганської, Київської та Дніпропетровської областей. Під час слідчих дій виявлено документи, що підтверджують протиправну діяльність.

Оперативники спецслужби встановили, що організували обладку посадовці держлісгоспів Харківської та Луганської областей. Вони виводили державні кошти через проведення заборонених фінансово-господарських операцій з компаніями, що мають ознаки фіктивності і ризиковості. Потім державні гроші конвертували у готівку та привласнювали через фіктивні суб'єкти господарювання, які вносили недостовірні відомості до Єдиного реєстру податкових накладних.

Судова реформа

Верховна Рада ухвалила у першому читанні законопроект №3711-д «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо відновлення роботи Вищої

кваліфікаційної комісії суддів України», яким врегульовується процедура добору членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів ([Укрінформ](#)).

Законопроект пропонується встановити, що Вища кваліфікаційна комісія суддів України складається з шістнадцяти членів, вісім з яких призначаються з числа суддів або суддів у відставці.

Добір членів ВККС здійснюється Вищою радою правосуддя терміном на чотири роки за результатами конкурсу. Конкурс проводиться комісією з питань доброчесності.

Перший склад конкурсної комісії з питань доброчесності формується з трьох осіб з числа суддів або суддів у відставці, запропонованих Радою суддів України, та трьох осіб з числа міжнародних експертів, запропонованих міжнародними та іноземними організаціями, з якими Україна співпрацює у сфері запобігання та протидії корупції відповідно до міжнародних договорів України (...).

Президент Володимир Зеленський наполягає на вдосконаленні роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів та процедури добору кандидатів до Вищої ради правосуддя ([Укрінформ](#)).

Президент Володимир Зеленський:

Через відсутність майже третини суддів громадяни змушені місяцями, а інколи і роками очікувати на розгляд своєї справи. У цьому контексті важливо відновити роботу Вищої кваліфікаційної комісії суддів, а також вдосконалити процедуру добору кандидатів до Вищої ради правосуддя.

Робота ВККС та ВРП потребує «суттєвого вдосконалення», адже, за його словами, кадровий склад судової системи – це не лише про достатню кількість, але і, перш за все, про високу якість.

Оновлення влади та антикорупційна реформа

Служба безпеки України викрила керівництво одного з департаментів Запорізької міськради на розкраданні бюджетних грошей. За попередніми оцінками, сума державних збитків становить 1,6 мільйона гривень ([Укрінформ](#)).

(...) Оперативники спецслужби з'ясували, що учасники оборудки значно завищили вартість придбаних матеріалів і привласнили майже 30% бюджетних коштів.

Національне антикорупційне бюро України завершило розслідування справи про заволодіння 131 млн грн групою посадовців Одеської міськради та місцевих підприємців при викупі у комерційної структури понад 6 тис кв. метрів нежитлової нерухомості на 141 га для розширення площі міського кладовища «Західне» ([Укрінформ](#)).

Шість підозрюваних, серед яких посадовці Одеської міськради та представники задіяної комерційної структури, ознайомлюються з матеріалами слідства. Після цього справу скерують до суду.

Різниця у вартості, як з'ясувало слідство, «надійшла комерційній компанії як оплата за будівлі та споруди, власники якої вивели та легалізували кошти через низку пов'язаних між собою суб'єктів господарювання».

За результатами оцінки було визначено ціну нерухомості – понад 146 млн гривень. Проте експертиза, яка була проведена державною спеціалізованою експертною установою в межах розслідування НАБУ та САП, встановила, що її реальна вартість на той момент становила близько 15 млн гривень, тобто ціна була безпідставно завищена фактично в 10 разів.

Реформа освіти та науки

Міністерство освіти та науки розробило рекомендації для проведення додаткових профілактичних заходів закладами освіти та інформування батьків щодо безпеки дітей в інтернеті ([Укрінформ](#)).

Найбільшій увазі щодо профілактики потребують підлітки (12-17 років), оскільки це етап активного формування самооцінки, інтересів, моральних уявлень, соціальних установок та потреби в спілкуванні з однолітками.

Міністерство радить батькам під час комунікації з дитиною:

- говорити про безпеку в інтернеті та допомагати розвивати критичне мислення, вчити робити аргументований вибір та нести відповідальність за його результати;
- будувати відкриті та довірливі стосунки з дитиною;
- формувати корисні звички використання гаджетів та цифрового середовища та підвищувати самооцінку дитини, дозволяти дитині самостійно робити вибір і бути відповідальною за це та ін.

Реформа системи охорони здоров'я

Кабмін удосконалив порядок використання коштів держбюджету на централізовані заходи з охорони здоров'я ([Укрінформ](#)).

Міністр охорони здоров'я Максим Степанов:

Проект розроблено з метою удосконалення порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання програм та здійснення централізованих заходів з охорони здоров'я. Пропонується внести технічні зміни до порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання програм та здійснення централізованих заходів, які однозначно потребують здійснення збору потреби та розподілу лікарських засобів та медичних виробів до закладів охорони здоров'я приватної

власності, що мають укладені договори з НСЗУ. Таким чином буде розширено доступ до медичної допомоги (...).

Пенсійна реформа

1 березня розпочато індексацію пенсій ([Урядовий портал](#)).

1 березня 2021 року розпочато автоматичний перерахунок пенсій для осіб, які отримують пенсії, призначені згідно із законами України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (з числа військовослужбовців строкової служби), «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

У результаті реалізації постанови № 127 очікується, що пенсії підвищаться у 8 мільйонів людей. У середньому сума підвищення для осіб, пенсії яких підлягають перерахунку становить 308 гривень.

Якщо після перерахунку розмір пенсії зростає, то таке підвищення не може бути меншим за 100 гривень.

Підвищено мінімальну пенсійну виплату з 2100 грн до 2200 грн для пенсіонерів, які мають страховий стаж тривалістю: у жінки 30 років, у чоловіка – 35 років.

«Велике будівництво»

На Волині до об'єктів культури, які будуть реставруватися коштом державного бюджету у рамках «Великого будівництва», входить й проєкт реставрації «Білого та Сірого будинків Косачів» у селі Колодяжне Ковельського району ([Укрінформ](#)).

Як зазначили в ОДА, питання збереження музею Лесі Українки у селі Колодяжне та виділення на це коштів з державного бюджету виконавча влада області вже неодноразово порушувала перед керівництвом держави. Адже реставраційно-ремонтні роботи потребують значних фінансових затрат, що є непосильним для обласного бюджету.

Внаслідок тривалої експлуатації та дії природних факторів меморіальні будиночки перебувають у незадовільному стані та потребують негайного втручання з боку реставраторів. Інакше, за словами керівництва музейного комплексу, ми можемо втратити цінну пам'ятку культурної історії України.

На Луганщині відбулося офіційне відкриття після ремонту приймального відділення Комунального некомерційного підприємства «Старобільська багатопрофільна лікарня» ([Укрінформ](#)).

(...) Відділення відремонтовано за проєктом «Emergency» за ініціативи Президента Володимира Зеленського, куди увійшли загалом п'ять приймальних відділень опорних лікарень Луганщини. Роботи обійшлися майже в 20 мільйонів гривень.

Модернізація медичного закладу включає в себе, зокрема, і купівлю державним коштом для відділення невідкладної допомоги комп'ютерного томографа. Його послугами жителі громади зможуть користуватись після проведення всіх необхідних підготовчих заходів і проходження відповідної сертифікації.

Роботи на двох мостах, що належать до складу автотранспортної магістралі в Запоріжжі через річку Дніпро, тривають цілодобово ([Укрінформ](#)).

Роботи на будівництві мостів у Запоріжжі йдуть цілодобово одночасно на 8 об'єктах, наразі в Кривій Бухті вже зібрані дві секції прогонової будови вантового мосту, йде укрупнення третьої секції. Всього на будівництві задіяно 389 працівників генерального підрядника і субпідрядних підприємств. Роботи ведуться як на балковому мосту, у низовій його частині, так і на головній споруді – вантовому мосту (...).

Запорізький міст — це магістраль безперервного руху завдовжки понад 9 км, яка складається з шести транспортних розв'язок, у складі яких 27 штучних споруд, у тому числі два позакласні мости з окремими спорудами під кожний напрямок руху. Історії будівництва мосту – 16 років (...).

Значна частина українців, які працюють на об'єктах «Великого будівництва», повернулися з заробітків з-за кордону, зокрема з Польщі, оскільки на батьківщині мають змогу отримувати конкурентоспроможну заробітну плату ([Укрінформ](#)).

До прикладу наводиться історія з компанією «Автомостраль-Південь». Торік штат компанії збільшився до 4 тис. співробітників.

Чимало нових членів команди ще донедавна працювали за кордоном, а тепер інженери, виконроби та інші фахівці нарешті можуть докласти власні сили на Батьківщині (...).

У Луцьку триває масштабна реконструкція приймального відділення міської клінічної лікарні, яка проводиться у рамках програми Президента «Велике будівництво» ([Укрінформ](#)).

Реконструкція розширить можливості медичного закладу і дозволить за необхідності починати лікування хворих ще у приймальному відділенні. Планується, що в оновленій лікарні облаштують оглядові та консультативні приміщення, процедурно-перев'язувальну кімнату, приміщення з ліжками тимчасового перебування пацієнтів тощо. Загальна площа приймального відділення буде збільшена до 1237,3 кв. м.

Для лікарні уже закупили та передали комп'ютерний томограф. На черзі новий рентгенівський апарат. Окрім цього, буде оновлено ендоскопічне і лабораторне обладнання, кардіомонітори, дефібрилятор та інше необхідне устаткування.

На Полтавщині в рамках програми «Велике будівництво» закінчили будівництво мосту через річку Ворскла на магістралі Н-31 Дніпро – Решетилівка, який є частиною обходу міста Кобеляки ([Укрінформ](#)).

145-метровим мостом вже рухається транспорт. Дотримуючись встановлених термінів, мостобудівники звели переправу з двома проїздами (кожен з яких має дві смуги руху), встановили засоби організації руху, нанесли розмітку (...).

На Вінниччині у межах Національної програми «Велике будівництво» розпочали ремонт ділянки автотраси державного значення Р-33 завдовжки 68 км ([Укрінформ](#)).

У межах проектного рішення, опісля ремонтних робіт товщина нових шарів асфальтобетону становитиме понад 30 см. Завдяки ремонтно-будівельним роботам дорога стане безпечнішою, збільшиться і її пропускна спроможність.

На Хмельниччині у межах програми «Велике будівництво» розпочали ремонт ділянки траси Житомир – Чернівці ([Укрінформ](#)).

10 березня розпочато роботи з поточного середнього ремонту на а/д Н-03 Житомир - Чернівці, на ділянці км 258 + 700 - км 267 + 180, яка проходить через с. Шатава Маківської сільської територіальної громади.

Наразі роботи проводяться ПРАТ «Хмельницьке ШБУ-56». Крім того, ГК «Автострада» здійснює підготовку до облаштування бортових каменів.

Державне агентство автомобільних доріг України (Укравтодор) в рамках «Великого будівництва» буде стометровий міст на трасі Н-31 з випередженням графіка на місяць ([Укрінформ](#)).

(...) Зараз тривають роботи з відсипання земляного полотна на ділянках підходів до мосту, укріплення берегів каналу. Щоб запобігти попаданню зливових вод у канал, міст буде обладнаний системою збору води з проїжджої частини і технологічних тротуарів у вертикальний сепаратор, який буде забезпечувати механічну очистку води.

Повна довжина нового мосту становить 99,8 м, ширина – 27м. Для руху автотранспорту у двох напрямках відведено по дві смуги шириною 3,75м.

Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій

25 лютого 2021 року в Буринській громаді Сумської області почав роботу ЦНАП громади, створений на заміщення ЦНАП району ([Децентралізація](#)).

У відремонтованій будівлі облаштовано 13 робочих місць і надаються понад 120 адміністративних послуг. Більше 22 000 мешканців громади отримали доступ до якісних сервісів від держави у комфортних умовах.

Капітальний ремонт приміщення ЦНАП проведено за підтримки програми «U-LEAD з Європою»: з понад 3,7 мільйонів гривень, витрачених на модернізацію будівлі, 55% профінансувала громада.

Керівник відділу програм зовнішньої допомоги «Належне управління та верховенство права» Ксав'є Камю:

Доступ до державних сервісів у сучасному, цифровому та прозорому форматі є вирішальним для якості життя та привабливості громад. (...) Це вже 150-й ЦНАП, який ЄС допомагає створити в Україні.

На Яремчанщині (Івано-Франківська обл.) було реалізовано дві комплексні ініціативи, спрямовані на підтримку й розвиток малого та середнього підприємництва в туристичній сфері ([Децентралізація](#)).

Ініціативи втілено за сприяння Проекту ПРОМІС. Громадська організація «Центр соціальних та ділових ініціатив» успішно втілила проект «Агентство кадрів та маркетингу», у рамках якого проведено три професійні курси для 70 осіб: SMM для туристичної галузі, курси баристів та екскурсіводів.

Керівник проекту «Агентство кадрів та маркетингу» Володимир Карпін:

Упродовж останніх десятиліть на Яремчанщині активно розвивається зелений туризм. Зі збільшенням потоку туристів тут почали «виростати» нові туристичні комплекси, садиби й котеджі. Як правило, малий бізнес у туристичній сфері в Яремче — сімейна справа, і не завжди підприємці обізнані про те, як грамотно продати свої послуги. Водночас не мають можливості залучити для таких цілей зовнішнього фахівця. А в туризмі діє просте правило: хто краще продає, той і має гостей. Тож у рамках курсів Агентства кадрів та маркетингу вчили місцевих підприємців вигідно презентувати й ефективно продавати свої пропозиції онлайн.

Директорка Музею етнографії та екології Карпатського краю Богдана Фаштрига:

Раніше я вела робочі сторінки музею в соцмережах, не володіючи спеціальними компетенціями. На курсі нам професійно пояснили, як грамотно й ефективно просувати ті чи інші продукти й послуги. Разом з іншими учасниками ми освоїли фундаментальні основи маркетингу в соцмережах, що точно стане у пригоді як для кращої промоції готелів і садиб, так і для реклами, наприклад, мистецьких подій. Почала впроваджувати здобуті знання на практиці й уже зараз можу сказати, що охоплення аудиторії та її активність зросли.

Ініціатори проекту організували прес-тур для журналістів, зробивши таким чином свій внесок у посилення позитивного іміджу Яремчанщини як місця, де й під час кризи готуються до зустрічі з гостем.

Паралельно ГО «Інститут розвитку Яремчанського краю» в партнерстві з Асоціацією готельєрів та власників садиб Яремчанщини й за сприяння Проекту ПРОМІС втілювали іншу комплексну ініціативу з назвою «Туристична перлина Карпат». У її рамках соціологічна агенція Fama провела ґрунтовне дослідження туристичної привабливості регіону, результати якого дали більше розуміння потреб відпочивальників і стали відправною точкою в розробці подальших заходів промоції Яремчанського краю. Важливим складником проекту стало ознайомлення місцевих підприємців із перевагами створення туристичних бізнес-кластерів.

Керівник проекту «Туристична перлина Карпат», голова ГО «Інститут розвитку Яремчанського краю» Андрій Дзвінчук:

Ми провели семінари окремо для рестораторів, туроператорів та екскурсиводів, де роз'яснювали переваги й перспективи функціонування бізнес-кластерів. Говорили про те, як такі об'єднання допоможуть залучити більше клієнтів для кожного бізнесу та дадуть підприємцям ті можливості, яких вони не мають наодинці. Дали учасникам відповіді на ключові питання: кому це потрібно, чому спільно працювати легше, які завдання можна вирішувати разом. Галузеві об'єднання в межах туристичної галузі потрібні, бо інтереси, умовно кажучи, рестораторів та екскурсиводів — зовсім різні. Хоч для обох цільовою аудиторією є той самий турист.

Для промоції Яремчанського краю було створено сайт, який презентує туристичну сферу Яремчанщини українською, російською та англійською мовами: там кожен знайде вичерпну інформацію про те, де краще зупинитись, поїсти чи розважитись.

Новини з соціальних мереж

[\(Денис Шмигаль\)](#)

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

...Вже в другому кварталі люди отримають змогу укласти річні контракти на постачання газу за фіксованою ціною. Цього тижня провели нараду з НКРЕКП і державним НАК «Нафтогаз» щодо зобов'язання всіх постачальників запровадити річний продукт на газ.

Люди не повинні щомісяця відстежувати, як змінюються ціни на ринку газу. Тому річний продукт, який використовують усі розвинені світові держави, захистить населення від різких коливань цін. Водночас місячна ціна також залишиться, і кожен охочий матиме можливість повернутися до такого продукту. Нагадаю, що річний продукт вже був запроваджений «Нафтогазом» восени минулого року. Тоді сотні тисяч українців змогли укласти контракти на постачання газу за фіксованою ціною 4,70 грн/кубометр...

(Денис Шмигаль)

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Сьогоднішнє засідання Кабінету Міністрів було присвячене першому року діяльності Уряду. Ще рік тому всьому світу було важко уявити, які виклики чекають всіх попереду. Пандемію та економічну кризу, за оцінками інвестиційних компаній, Україна пройшла чи не найм'якше серед європейських держав.

Під час засідання презентував детальну хронологію з важливих рішень і знакових досягнень, які вдалося реалізувати Уряду за рік своєї діяльності. Представлю 10 ключових із них:

✓Протидія пандемії. Завдяки вчасному запровадженню карантину в березні вдалося уникнути «італійського сценарію». На сьогодні в Україні 66 тисяч ліжокмісць, з них майже 60 тисяч — із підведеним киснем. Маємо один із найнижчих рівнів смертності в Європі від COVID-19. За рік практично з нуля відновили протиепідемічну систему.

✓Зміцнення спроможності медичної системи. Протягом року ми закупили 416 машин швидкої допомоги. На 70% збільшено фінансування лікування та діагностики онкозахворювань, зокрема для дітей. Запровадили електронний рецепт і збільшили пакети НСЗУ, за якими відбувається фінансування щодо лікування інсульту та інфаркту.

✓Перезапуск програми «5-7-9». Оновлена програма демонструє ефективність: на сьогодні вже видано позик на 22,7 млрд грн. Крім того, була запущена програма державних портфельних гарантій.

✓Завершення першого етапу реформи децентралізації. Старий радянський адміністративно-територіальний устрій замінили на новий, що відповідає сучасним соціальним потребам українців.

✓Ефективне виконання програми Президента «Велике будівництво». За 2020 рік було збудовано та реконструйовано 100 садочків, 114 шкіл, 101 спортивний об'єкт. Відремонтовано та збудовано за минулий рік 6,5 тисяч кілометрів доріг. За оцінками НБУ, ефект від інвестицій в інфраструктуру склав 1,5% ВВП.

✓Підвищення соціальних стандартів. Протягом року Уряд двічі підвищив мінімальну заробітну плату. З 1 січня вона становить 6 тисяч гривень. Зросли зарплати в медиків та вчителів. Погашена заборгованість по зарплатах шахтарів. Двічі проведена індексація пенсій, запущені додаткові програми підтримки пенсіонерів. Також ми спростили процедури отримання субсидій — тепер подати заявку можна онлайн.

✓Посилення обороноздатності. Вперше за роки незалежності для армії буде замовлено три літаки АН у ДП «Антонов». Вперше в історії України укладено прямі контракти щодо імпорту озброєнь (безпілотники, боеприпаси), а також розпочато закупівлю озброєння за стандартами НАТО.

✓Зміцнення міжнародної підтримки України. НАТО надав Україні статус Партнера з розширеними можливостями. Спільно з Польщею та Литвою засновано ініціативу «Люблінський трикутник». Залучили широку

міжнародну підтримку до проєкту Президента «Кримська платформа». Попри жорсткі обмеження в Європі, ЄС погодився прийняти Україну в Брюсселі. Ми спільно провели успішну Раду асоціації Україна-ЄС та запустили процес перегляду Угоди про асоціацію.

✓ Запровадження вебпорталу Дія та випуск застосунку Дія 2.0. Завдяки цьому українці мають на сьогодні доступ до 50 електронних послуг. Зокрема, онлайн можна оформити допомогу по безробіттю чи при народженні дитини, отримати необхідну довідку або ж оформити ФОП.

✓ Запуск іпотеки під 7%. У 2021 році приблизно 5 тисяч родин зможуть скористатися програмою «Доступне житло». Крім того, ведемо підготовку до запуску фінансового лізингу під 5%.

[\(Олена Зеленська\)](#)

Дружина Президента України Олена Зеленська:

Сьогодні для людей з порушеннями слуху Міністерство соціальної політики України у співпраці з ГО «Громадський рух «Соціальна єдність» пілотували проєкт «Почуй мене».

Його мета – дати можливість людям з порушеннями слуху, яких в Україні близько двох мільйонів, зручно звертатися по послуги до органів державної влади. Для цього Мінсоцполітики запустило гарячу лінію за номером 1539, на якій можна скористатися послугою сурдоперекладача.

Це важливий крок у напрямку розбудови безбар'єрності. Бо дає змогу щонайменше 400 тисячам людей в Україні, які спілкуються жестовою мовою, отримувати необхідні державні послуги...

Експертний погляд

[\(Укрінформ\)](#)

Голова Представництва Європейського Союзу в Україні Матті Маасікас:

Довіра до судової системи – це не просто внутрішня справа України. І не дивно, що судова система стала перепоною номер один для іноземних інвесторів. Тому що можуть бути різні податкові системи, їх можна вивчити, до них можна підлаштуватися, але кожен потенційний інвестор повинен бути впевнений, що якщо, не дай боже, щось піде не так, він доб'ється справедливості. Сьогодні Україна не дає упевненості в такому результаті.

[\(Слово і Діло\)](#)

Ціни на бензин і дизельне паливо зросли.

Директор Консалтингової групи А-95 Сергій Куюн:

З жовтня ціна на нафту у світі зросла з 37 до 67 дол/бар. Європейські котирування на бензин 95 (закупівельна ціна) зросли на 261 дол/т (близько 7 300 грн, без ПДВ), дизель – 224 дол/т (6 270 грн).

Гуртові ціни в Україні за цей період зросли: на 7 720 грн/т або 5,82 грн/л (з ПДВ), ДТ – 6950 грн/т або 5,76 грн/л, а ціни на АЗС додали за чотири місяці 4,05 і 4,19 грн/л відповідно на бензин і дизельне паливо.

Закупівельна ціна на бензин зросла на 1,77 грн більше, ніж роздрібна. Для дизеля потенціал становить 1,57 грн/л. І це за умови стабільних цін на нафту.

Нинішні 67 доларів за барель – це вище, ніж було до пандемії в січні-лютому 2020-го.

(...) Ми очікували підвищення щотижня з середини грудня. Найбільший гравець ринку – група «Приват» вперше з початку листопада підняла ціни тільки 27 січня, хоча нафта тоді вже виросла у півтора рази. Багато що визначив провальний січень: спочатку свята, потім локдаун, потім морози. Споживання мінімальне, а контракти вимагають від трейдерів повного викупу обсягів у постачальників, в результаті частина ресурсу за старими цінами перейшла на лютий. До того ж, через «бодяжників» на ринку величезний обсяг безподаткового фальсифікату, який дозволяє взагалі не помічати ринкових коливань на легальне паливо. Але до кінця місяця запас міцності закінчився у всіх.

[\(Слово і Діло\)](#)

Верховна Рада підтримала у першому читанні законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та деяких інших законодавчих актів України щодо реформування територіальної організації виконавчої влади в Україні».

Політолог Олександр Радчук:

Документ передбачає чітке розмежування повноважень за ключовими напрямками, а також регулює питання формування та організації діяльності обласних і районних державних адміністрацій.

Цим реформа не завершиться – парламент ще має ухвалити рішення про запровадження інституту префектів, а для цього потрібно буде внести зміни до Конституції. Проект закону «Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)» був відкликаний ще в січні 2020 року і внесення нової редакції документа очікувалося вже після місцевих виборів. Проте цього так і не сталося.

Ситуацію пришвидшує президент – минулого місяця він закликав народних депутатів затвердити зміни до Конституції України в частині децентралізації, в яких будуть передбачені інститут префектів і ліквідація місцевих адміністрацій. «Ми прагнемо, щоб низку питань у містах вирішували не чиновники в столичних кабінетах, а безпосередньо ті люди, які живуть у тих чи інших регіонах країни... Тому префекти контролюватимуть дотримання Конституції та законів України на кожній території та стануть запорукою унітарного устрою нашої держави», – зазначив глава держави.

Досі остаточно не зрозуміло – які саме повноваження матиме префект, скільки їх буде і чи загалом вдасться завершити реформу децентралізації уже цього року.

Дещо детальніше щодо майбутніх планів фракції монобільшості розповів голова партії «Слуга народу» Олександр Корнієнко. За його словами, префекти мають стати представниками Кабміну на відповідних територіях, проте призначаються і звільняються президентом на подання уряду.

Досі точаться дискусії, скільки саме має бути префектів – чи то за принципом призначення нинішніх голів державних адміністрацій, чи то за принципом призначення голів обласних державних адміністрацій. У першому випадку, зважаючи на прийняте рішення Верховної ради від 17 липня 2020 року «Про утворення та ліквідацію районів» префектів потрібно буде 136. Або лише 24 – за кількістю областей.

За префектами закріплюються винятково функції контролю, і у провладній команді обіцяють, що префекти не зможуть на власний розсуд зупиняти будь-які рішення місцевих депутатів. Проте за логікою майбутніх змін інститут префектів потрібен саме для того, щоби контролювати чітке дотримання місцевими депутатами та органами самоврядування норм Конституції, передусім тих, які гарантують національну безпеку та унітарний устрій України.

(...) Очевидно, остаточна конфігурація законопроекту, в якому будуть зрозумілими принципи формування та діяльності префектів, стане відомою пізніше – адже раніше такого інституту не існувало і його доводиться прописувати «з нуля». Сказати, що префекти дублюватимуть повноваження нинішніх голів ОДА було б занадто просто – їхня роль для центральних органів влади буде більш відповідальною, а з іншого боку – «звуженою» за своїм впливом. В ідеалі, префекти мали б виконувати роль таких собі «міні-РНБО» в кожній області, проте не здійснювати жодних каральних чи процесуальних функцій.

Вже зараз очевидно, що в умовах збереження рейтингового відриву від конкурентів, у пропрезидентській команді розглядають інститут префектів як ще один ймовірний спосіб контролю над місцевими елітами. Для цього навіть буде сформований кадровий резерв із близько 300 кандидатів у префекти.

Слід зазначити, що такий підхід може суттєво підсилити пропрезидентську команду на місцях – враховуючи не надто розвинену мережу партійної структури «Слуги народу». Так, подібний принцип «лави запасних» застосований і у згаданому вище законопроекті про місцеві державні адміністрації. Згідно із ним, голів місцевих державних адміністрацій призначатиме на посаду президент України за поданням уряду з кадрового резерву терміном на 3 роки.

А ще – запроваджується принцип ротації, який передбачає, що після закінчення трирічного терміну їхньої діяльності в межах одного району їх

можуть перевести в іншу адміністративно-територіальну одиницю України. Так само, як і в ситуації з префектами, формується кадровий резерв голів місцевих державних адміністрацій.

Чим цікаві такі нововведення? Вони створюють одночасно опору і для виконавчої вертикалі, і для президента. Тобто з часом формується нова структура державних службовців, яка буде працювати в рамках системи контролю центральної влади над органами місцевого самоврядування. Добре це чи погано? З одного боку, у президента зникає потреба весь час озиратися на рейтинги партії, якій він забезпечив проходження до парламенту. З іншого боку, така система працює тільки тоді, коли в очільника Кабміну немає власних політичних амбіцій.

[\(Слово і Діло\)](#)

В Україні зафіксовано нові штами коронавірусу COVID-19, паралельно розпочалася вакцинація.

Лікар-імунолог Андрій Волянський:

Вакцинація буде ефективною, якщо вдасться в найближчі місяць-два хоча б 10% населення вакцинувати хоча б один раз. Вже виникають великі сумніви, що це можливо. Тому що загальна кількість 16 тис. вакцинованих за перші 10 днів – це не просто мало, це надмало. У цей час люди хворіють і вмирають.

Високий ризик того, що ми придбаємо раніше природний колективний захист, а не штучний завдяки вакцинації.

[\(Слово і Діло\)](#)

Місія МВФ, пропрацювавши в Україні з 21 грудня минулого року до 12 лютого поточного, не оприлюднила приблизних термінів надання чергового траншу кредиту.

Політолог Олександр Радчук:

Чи витримає економіка України тривале існування без кредитної «голки» МВФ? Які ризики і чи піде таке «голодування» на користь?

У владі заспокоюють і запевняють – нової програми співпраці із Фондом поки що не планують, і сподіваються отримати черговий транш ще за нинішньою. Зокрема, прем'єр-міністр Денис Шмигаль зазначив, що всі параметри співпраці із МВФ – виконуються. І вже в червні уряд планує отримати ще один транш від Фонду.

(...) На відміну від очільника Кабміну, в Офісі президента наголошують на тому, що кредитні кошти вдасться залучити, проте обережно не називають дати – за словами радника Президента Олега Устенка, транш Україна сподівається отримати вже цього року. Й наголошує – усі запропоновані «програмні маяки» у співпраці із МВФ збігаються із реформами, які ініціює глава держави.

В уряді звітують, що на казначейських рахунках достатньо коштів для обслуговування зовнішніх боргів до липня поточного року.

Упевненості додають рекордний обсяг міжнародних резервів Нацбанку, які станом на початок цього місяця становили близько 30 мільярдів доларів. Крім того, Мінфін продовжує залучати кошти від інвесторів від продажу ОВДП. Утім цей інструмент залишається достатньо ризикованим – завдяки привабливій відсотковій ставці, адже кошти, гарантовані державою, потрібно буде невдовзі повертати інвесторам у валюті, що створює додатковий тиск на вітчизняну фінансову систему і, зокрема, курс гривні.

Проте оптимізм української влади стосовно термінів отримання кредиту від МВФ не надто поділяють західні експерти та аналітичні центри. Аналітики інвестбанку JP Morgan вважають, що у разі зняття Кабміном обмежень цін на газ у квітні МВФ може перерахувати кошти у другому кварталі 2021-го. Своєю чергою, аналітики Bank of America (BofA) Global Research вважають, що вчергове повернутися до перегляду програми співпраці із Міжнародним валютним фондом можуть лише у липні-вересні або навіть жовтні-грудні 2021 року.

Справді, традиційно Україна не надто швидко впроваджує реформи. А зважаючи на непростий кризовий 2020-й – деякі «структурні маяки» не надто просунулися у виконанні. Крім того, після акцій протестів стосовно підвищення тарифів уряд змушений був піти на певні поступки, на деякий час обмеживши зростання цін на газ для населення.

Саме питання із енергоринком традиційно викликає найбільше дискусій – чи продовжувати співпрацю із МВФ. Адже йдеться про створення повноцінного незбиткового ринку енергетики, а без підвищення тарифів, природно, не обійтись.

Проте в МВФ вже тривалий час нагадують, що йдеться не так про підняття цін, як про створення ринкових умов для надання послуг із постачання енергоресурсів. І «ручне» регулювання з боку Кабміну негативно позначається на розвитку саме ринкових відносин. Проте потенційна небезпека протестів та зниження рейтингів – вносять корективи і у співпрацю з МВФ, навіть у часи, коли без кредитних коштів навряд чи Україні вдасться впоратися із поверненням боргів вже у найближчі 2 роки.

Що стосується виконання інших «структурних маяків» – то передусім йдеться про багатостраждальну судову реформу (ухвалення того ж закону про Вищу раду правосуддя), а також у МВФ викликає занепокоєння можливість втручання держави у роботу антикорупційних органів (передусім у НАБУ і САП). Ще одна сфера, на яку натякають у Фонді – посилення банківського нагляду та фіскальних вимог для українського бізнесу й громадян.

Політичні експерти наголошують, що позиція МВФ стала жорсткішою після того, як на початку року в США з'явився новий президент. Адже досі співпраця з МВФ тривала успішно, а зважаючи на кількість серйозних викликів, з якими у 2020-му зіткнулася Україна та увесь світ – ситуація не

виглядала настільки критичною, щоби відтермінувати надання чергового траншу.

Навесні свою роботу активізує Верховна рада й експерти прогнозують, що більшість законодавчих ініціатив президента та уряду – будуть проголосовані. А от чи вдасться їх імплементувати до кінця цього року із відповідними результатами – питання риторичне. Суто за формальними ознаками і парламент, і уряд – виконають ключові умови співпраці з Фондом.

Проте все частіше на неофіційному рівні серед політиків лунають настрої стосовно того, що співпраця із МВФ – штучно нав'язана, і навряд чи аж така потрібна для стабільного розвитку економіки України. Проте у співпраці із Фондом є ще недооцінений політичний аспект. Адже у разі зриву домовленостей – Україна може залишитися не тільки сам-на-сам зі своїми економічними негараздами, а й паралельно може отримати додаткові проблеми у сфері національної безпеки.

[\(Радіо Свобода\)](#)

Аналітичний центр Atlantic Council запропонував президенту США Джо Байдену стратегію США щодо України.

Колишній посол США в Україні, директор євразійського Центру Atlantic Council Джон Гербст:

Гадаю, найважливішим питанням, хоча не єдиним важливим, є внутрішні реформи в Україні. США повинні уповноважити конкретного високопосадовця, який буде контактною особою з питань реформ в Україні, потрібно визначити пріоритети зі створення незалежних судів, вжити заходів щодо основних корумпованих осіб, які підривають реформи. І я задоволений, що американський уряд вже дослухався до однієї з наших порад і запровадив санкції щодо Ігоря Коломойського.

Ми маємо вимагати антимонопольного законодавства і промотувати незалежність Національного банку України.

[\(Радіо Свобода\)](#)

Міністр закордонних справ Литви Габріелюс Ландсбергіс:

Думаю, що цей формат («Люблінський трикутник», – ред.) дуже корисний. І я впевнений, що цей формат можна розширити, говорити не лише про політику. Ми могли б обговорювати також спільну історію, геополітику, економіку та багато інших речей. Така комунікація дозволяє певною мірою структурувати нашу співпрацю. Це, безперечно, дуже корисно і наближає євроінтеграцію України.

(...) Десять місяців тому я та ще 12 міністрів ЄС звернулися до Єврокомісії з запитом – запровадити спеціальну програму для вакцинації для наших східних партнерів. Україна, очевидно, є в цьому списку. На жаль, через суттєві скорочення обсягів поставок вакцини до європейських країн Єврокомісія не змогла започаткувати таку окрему програму, за якою можна було б закупити і доставити вакцину країнам-партнерам на Сході. Тож у

Єврокомісії сказали: єдиний вихід наразі, як Європа могла б допомогти своїм партнерам, – це шляхом пожертвування.

Система проста: ви дивитесь, скільки вакцин можете передати, й передаєте в країну, яку обрали. Проблема полягає в тому, що станом на зараз кожна країна намагається вакцинувати якомога більше своїх громадян. Литва – не виняток. Ми є серед лідерів у ЄС за темпами вакцинації, сподіваюся, це так і залишиться. Але ж настане момент – коли, мені поки складно сказати, – коли ми отримаємо більше, ніж зможемо використати. Очевидно, що в цей момент ми зможемо поділитися.

(...) Самі російські політики можуть думати, що це (статус Криму, – ред.) – вирішена справа. Але є інструменти, цілком законні – економічні, наприклад, деякі з них вже використовують, деякі, можливо, ще використовують, – які чинять тиск на державу-окупанта. І за певних умов ці політики можуть змінити свою думку. Тому я вважаю таку платформу дуже корисною. Не лише для пошуку конкретних рішень, але й для того, щоб нагадувати про проблему. Світ мінливий, з'являються нові проблеми, людям властиво відволікатися. Тож це – корисна ініціатива, щоб нагадувати західним партнерам про те, що Крим окупований. Тому Литва братиме участь у цій платформі («Кримська платформа», створена за ініціативи України, – ред.) .

Ми завжди стоїмо на тому, що якщо Росія захоче діалогу, ми готові його запропонувати. Але ми не маємо бути на позиціях того, хто благає про такий діалог. Це неконструктивно. Очевидно, що їм не потрібен такий діалог. Вони не хочуть говорити. Є теми, на які пан Лавров любить говорити. А є теми на кшталт України, Навального чи Світлани Тихановської, про які він не хоче говорити. В такому разі це не дискусія. Це ти просто погоджуєшся прийти і послухати, що тобі скаже інша сторона. А дискусія – це коли говорите і ви, і інша сторона. Тож я би зачекав, допоки Росія захоче поговорити.

[\(Український кризовий медіа-центр\)](#)

У 2015 році було започатковано міжнародну регіональну економічну та інфраструктурну ініціативу Тримор'я. Ініціатива об'єднує 12 держав, які розташовані між Адріатичним, Балтійським і Чорним морями.

Директорка Українського інституту міжнародної політики Надія Афанасьєва:

Ми організуємо зараз групу тематичних експертів, які по ключовим сферам співпраці в рамках цієї ініціативи проаналізують всі проекти Тримор'я. А це понад 170 проектів у сфері енергетики, розвитку транспортної інфраструктури і діджиталізації.

Для України важливо запропонувати формати співпраці з Тримор'ям. Йдеться не тільки про політичний рівень, а й про інфраструктурний, регіональний, економічний, інвестиційний. Також необхідно визначити чітку

державну позицію України, міністерств, які можуть бути залучені до цього процесу в рамках прийняття рішень.

(...) Україна вже бере участь у кількох інфраструктурних проєктах Тримор'я. Зокрема, це газовий коридор Північ-Південь з транспортування норвезького газу до Прибалтики, Польщі, центральної та східної Європи і України; шосе «Via Carpatia» з Литви на південь, до побережжя Чорного, Егейського та Іонічного морів; добування газу з нетрадиційних джерел; залізничне сполучення головних міст Польщі з країнами-сусідами, тощо.

Заступник директора департаменту ЄС і НАТО Міністерства закордонних справ України Сергій Саєнко:

Йдеться не лише про формальну участь чи політичну задекларовану участь, а йдеться про чималі інвестиції, які мають бути виправдані. Тому цей геополітичний проєкт є цікавим для України, і з точки зору тих пріоритетів, про які вже говорили — інфраструктура, енергетика, цифрова економіка. Це все є пріоритетом нашого порядку денного у співпраці із ЄС. Де-факто, Україна вже є учасником цієї ініціативи, оскільки є країною учасницею Дунайської стратегії, програми Чорне море. Але ще потрібно формулізувати нашу участь у цій ініціативі.

[\(Український кризовий медіа-центр\)](#)

Журналіст Віталій Портніков:

Нам важливо, щоб усвідомлення існування України як самостійного суб'єкту прийшло до наших друзів... Водночас, якщо Україна не зможе розповсюдити культурні, історичні, демократичні цінності української цивілізації та право на свободу всередині свого суспільства – ніяка іноземна підтримка не допоможе зберегти державу.

Ми десятиріччями живемо доводячи що ми не Росія. Коли ми перестанемо бути не тільки колоніальною, а й імперською нацією і згадувати про Росію – ми побудуємо українську націю. Поки ми намагаємося бути або тезою російського миру, або його антитезою.

Головна редакторка англomовної платформи Euromaidan Press Аля Шандра:

Ми займаємося моніторингом сприйняття України у світі. Поки що домінує розуміння того, що Україна не Росія. І життєздатність цього наративу буде тривалою.

Керівниця міжнародного відділу УКМЦ Тетяна Огаркова:

Нам здається, що ми будемо цікавими назовні, якщо ми будемо такими саме як вони. Але ми маємо розуміти, що нами будуть цікавитися якщо ми будемо саме іншими. Для нас великим викликом стане момент коли російська агресія закінчиться. Нам треба вже сьогодні формувати наратив про те, хто ми є безвідносно до інших суб'єктів на міжнародній арені.

Генеральний директор Українського інституту Володимир Шейко:

Сприйняття України доволі позитивне, але поверхове. Нема жодної зачіпки, з якою б Україна асоціювалася у закордонній аудиторії. Нема

символів з якими б нас асоціювали. Ми з'ясували, що 95% нашого культурного пантеону невідомі закордоном. [...] Якщо Росія атакує нашу мову, історію та ідентичність – це значить, що в цих речах вона бачить для себе загрозу. Значить з цим треба працювати і захищати.

Директор Київського Безпекового Форуму Данило Лубківський:

Дуже важливо звертати увагу на те, яку історію ми розповідаємо. Ми розповідаємо про своє складне, непросте життя, про те, як важко Україні бути фронтиром. Ми потрапляємо в інтелектуальну пастку коли говоримо про себе як про фронтір. Ми маємо говорити про історичні процеси не як про щось стале. Так, сьогодні на наших теренах фронтір, але завтра це буде частина великого європейського простору.

Головний редактор UkraineWorld Володимир Єрмоленко:

Ми повинні питати у світу чим ми можемо йому допомогти, а не як він може допомогти нам. Нам треба виступати з більш широкими концептами та фреймами. Бути фронтиром не так погано, бо на фронтірі відбувається історія. Історія не твориться в провінції. У нас сьогодні твориться історія. Дуже важливо перетворювати свої слабкості на переваги.

(Український кризовий медіа-центр)

Наприкінці грудня 2020 року оперативним штабом Міністерства охорони здоров'я було затверджено план імунізації населення України від COVID-19 на 2021-2022 рр. Мета цього плану — протягом 2021–2022 років охопити вакцинацією від COVID-19 щонайменше 50 % населення України (20 млн людей).

Голова правління БФ «100% життя» Дмитро Шерембей:

Насправді, добре, що у людей з'явилася надія, з запізненням на 7 місяців. Трагедія всієї історії з коронавірусом – це тотальне та цілеспрямоване запізнення. Персональну відповідальність за це запізнення несе Міністр і Міністерство охорони здоров'я. (...) Ми на 7 місяців у порівнянні з усім світом запізнюємось, де вже 40-50% населення вакциновано. Червень, липень, серпень – це був коридор переговорів зі світовими виробниками вакцин, відкриті двері, куди ми не зайшли.

Генеральний директор Центру громадського здоров'я Роман Родина:

Загалом близько 40-50% медиків виявили бажання вакцинуватися. Незважаючи на те, що лікарні, що надають допомогу хворим на ковід, можуть мати як ковідні, так і нековідні відділення – будуть вакциновані і ті, і інші з огляду на ризику. Наступними у черзі на вакцинацію є військовослужбовці та літні люди, які проживають у закладах інтернатного типу. Перший етап вакцинації розрахований на 367 тисяч вакцинованих за умови стовідсоткового охоплення, та поступове розгортання другого етапу. На перший і другий етап очікується робота 315 мобільних бригад і організовано 3150 пунктів щеплення. Очікується, що на всю вакцинацію

буде організовано 4250 пунктів щеплення, і буде здійснюватися робота більше ніж 430 бригад.

(...) Літні люди, які проживають у закладах інтернатного типу, будуть вакцинуватися вакциною «Пфайзер». Паралельно вакцинація буде проходити двома вакцинами. Якщо будуть прибувати інші вакцини, то відповідно буде проводитися навчання і проводитися вакцинація. Можливе поєднання кількох етапів щеплення. Ми не будемо чекати, коли вакцина закінчиться. Відомо, що 50% громадян з категорій, які будуть вакцинуватися першими виявили таке бажання. Тобто, вакцина буде залишатися. Вакцинація кількома вакцинами цілком практично можлива, і так воно і буде.

Голова комісії з біобезпеки та біологічного захисту при Раді національної безпеки і оборони України, академік НАНУ Сергій Комісаренко:

Коли я вперше почув про цей план, який розроблено Міністерством охорони здоров'я, був здивований. Тому що я вважаю, що він недостатній за кількістю і абсолютно неприйнятний, як на мене, за терміном. Я думаю, що Україна все повинна зробити, щоб ми закінчили вакцинацію тих людей, які не проти вакцинації, в цьому році, по-перше. По-друге, думаю, що 20 мільйонів людей, яких планується вакцинувати до середини або навіть до кінця 2022 року, – це недостатня кількість.

(...) З наукової точки зору і згідно з рекомендацією Всесвітньої організації охорони здоров'я для людей, які вже перехворіли, достатньо одного введення вакцини. На його думку, це треба врахувати і це дозволить мати більшу кількість вакцини для ін'єкцій.

(...) Вони (російські вчені, – ред.) створили зараз декілька прототипів вакцин, але вони не провели клінічні дослідження правильно, і досі у них ще продовжується третя фаза клінічних досліджень. Результати своїх досліджень і побічні ефекти вони не публікують. Тобто, результати їхньої вакцини і дії їхньої вакцини невідомі. І тому ніхто в світі серйозно не розглядає, крім політичних мотивів, при використанні російської вакцини

Координаторка ініціативи «Об'єднуємось проти COVID-19» БФ «Пацієнти України» Марія Грішина:

В першу чергу мають вакцинуватися лікарі та люди літнього віку, яку перебувають у закладах для надання послуг для догляду за людьми літнього віку. Як ці люди мають дізнатися, що їх будуть вакцинувати? Як ці люди мають зрозуміти, що вони десь є в черзі, що до них колись прийдуть ці мобільні бригади? Куди треба телефонувати, куди треба надіслати СМС? Що треба зробити, щоб знати, коли це станеться? Це те, що реально турбує людей сьогодні. (...) Так буде з кожним наступним етапом вакцинації, я теж переконана. Ми маємо розуміти, хто коли і як буде вакцинуватися.

Імунолог, доцент кафедри дитячих інфекційних хвороб та дитячої імунології у НМАПО імені П.Л. Шупика, Голова Національної технічної групи експертів з питань імунопрофілактики Федір Лапій:

В мене немає сумніву, що цей рік буде і повинен стати роком вакцинації проти КОВІД-19. Від кого залежить готовність населення вакцинуватися? Від медичних працівників. Якщо спитати, скільки медичних працівників погоджуються на вакцинацію у світі, як і раніше, так і зараз, це понад 80%. Якщо спитати медичних працівників в Україні, скільки готові вакцинуватися, ми знаємо – близько 30%. Питання, чому? Що бракує? Знать, інформації? Медики, які мають вищу освіту, повинні починати вакцинуватися, не задавати і не створювати міфів.

(...) Щодо питання не двох доз, а однієї для тих, хто перехворів – ці всі рекомендації є тимчасові, звичайно, будуть змінюватися по мірі надходження наукової інформації. Так само ми будемо розглядати найближчим часом, можливо, одну дозу. З паном Сергієм Комісаренком я, звичайно, погоджуюся, з точки зору імунології це цілком зрозуміло. Але хочеться мати достатньо підстав, щоб це стверджувати.

(...) 99% академіків, професорів, доцентів, кандидатів меднаук в Україні скажуть, що вакцинація неможлива без огляду лікаря, без того, щоб прощупати живіт, заглянути в горло, визначити протипоказання. То давайте говорити про те, що у нас є визначений порядок, який ми не змінимо до того, щоб вакцинувати так, як це прийнято в Ізраїлі. Прийшов, сів, провакцинувався і пішов. [...] Ми не Ізраїль, ми не Фінляндія, де вакцинація проводиться без участі лікаря. Там проводить медсестра. Ми ж залучаємо у мобільну бригаду одного лікаря, це 550 осіб зі 120 тисяч лікарів в Україні, двох медсестер, яких треба зняти з роботи і оплатити їм роботу, одного реєстратора для того, щоб вкласти хоча би в якийсь норматив.

(Український кризовий медіа-центр)

В Україні триває запровадження електронного врядування для місцевої влади.

Керівниця департаменту досліджень та розробки ГО Social Boost Катерина Борисенко:

Наша платформа – хмарне середовище. За її допомогою будь-яка громада може автоматизувати процес роботи з бюджетом участі. Аналіз тих громад, де це діє, показує, що в електронній демократії жінки більш активні. Взагалі, найбільша зацікавленість в цьому проявляється у людей у віці 36-65 років. Їх не лякає ні цифровий підпис, ні нове програмне забезпечення.

Головний спеціаліст відділу цифрової трансформації Софіївської громади (Дніпропетровська обл.) Максим Хоружевський:

Раніше люди дізнавалися про те, що відбувається в громаді, зі слів сусідів чи з газети, яку передплачували здебільшого пенсіонери. Тепер вони більш обізнані завдяки сайту, створеному на платформі DOSVIT, а також соціальним мережам. І людям подобається такий формат спілкування без звичних рамок і бюрократії.

Голова правління KrabuGrupp (Естонія) Кирило Крабу:

В електронному управлінні всі процеси віддаються туди, де вони відбуваються. Немає якоїсь великої бази даних, яка відповідає за все. Є тоненький прошарок X-road. Все інше віддано самоврядуванню, міністерствам, департаментам і далі до кожної людини.

[\(Новое время\)](#)

Співзасновник та директор економічних програм Ukrainian Institute for the Future Анатолій Амелін:

Вчора українці раділи затвердженню Національної економічної стратегії-2030. Щойно її опублікували — без жорстких коментарів з приводу цілей на 20–30 рік важко обійтися. Так, в документі без конкретики закладено багато хороших, реально проривних ініціатив, але...

Цільові індикатори-2030:

1. Зростання реального ВВП (за 10 років) не менше ніж удвічі (це текст документа). Для порівняння: з 2003 по 2008 рр. (5 років) українська економіка зросла в 3,5 раза! Якщо в 2020 році ми маємо ВВП \$142 млрд, то в 2030 році чиновники беруться отримати не менше \$282 млрд?

Польська економіка буде цього ж 2030 року більш як \$1,0 трлн. Питання, в чому будуть переваги України і як багато українців залишиться в країні?

2. Зростання ВВП на душу населення (за 10 років) не менше ніж до \$10 тис. Уряд ставить перед собою завдання в 2030 році наздогнати Екваторіальну Гвінею сьогоднішнього дня? При тому що на місці вона теж стояти не буде.

3. Зростання продуктивності праці не менше ніж в 1,7 раза.

Мета уряду — підвищити продуктивність праці за 10 років з \$10 до \$18, що менше ніж у Польщі сьогодні. Повторю питання, в якому році всі українці пойдуть до Польщі?

4. Збільшення чистого припливу прямих іноземних інвестицій не менш як до \$15 млрд на рік, починаючи з 2025-го. Найкумедніше те, що в 2025 році буде новий парламент і Кабмін, а цей собі завдання так і не ставить щодо інвестицій.

5. Зростання обсягів експорту в \$150 млрд. Це хороша амбітна мета — зростання експорту втричі. При зростанні економіки вдвічі. Питання — яким чином?

Що іще:

У документі згадується податок на виведений капітал. Але не в форматі прийняття, а в форматі додаткової оцінки доцільності. Ну і Міжнародний фінансовий центр без конкретики. Усе без термінів, умов і відповідальних.

[\(Новое время\)](#)

Колишній в.о. міністра економіки, керівник з політичних питань Київської школи економіки Павло Кухта:

З доходами (поки що) все гаразд — план за лютий податкова та митниця виконали на 101,9% (за січень-лютий взагалі 104,2%). Основне перевиконання все ще забезпечує податкова (103,2% за лютий), але митниця в останні місяці, принаймні, більш-менш стабільно виконує план (100,7% за лютий). Порівняно з тим, яка вакханалія відбувалася на митниці влітку-восени минулого року — це вже добре.

А от із залученням запозичень до державного бюджету знову великі проблеми. План за січень-лютий виконано лише на 68,6%, залучено 74,3 млрд грн з планових 108,3 млрд грн. В січні виконання плану по запозиченнях було взагалі менше 50% – 13,3 млрд грн з 27,9 млрд грн. В лютому план виконали «аж» на 75% – 61 млрд грн з 80,4 млрд грн. Звичайно, це ще далеко до антирекорду нинішнього Кабміну часів листопада минулого року — тоді план фінансування за січень-листопад 2020 було виконано (якщо це слово тут підходить) на 37,4%. Ситуацію врятувало в грудні «зовнішнє управління», коли після неофіційної відмашки від МВФ донори надали нам близько \$2 млрд та, таким чином, розблокували доступ до фінансових ринків.

Власне, в цьому проблема нинішнього року і полягатиме. Поки що Кабмін цілком може плисти по течії: пікові виплати за зовнішнім боргом будуть аж у вересні, пікові видатки державного бюджету взагалі в грудні. Перші півроку можна фінансувати планові видатки навіть провалюючи план по запозиченнях та не співпрацюючи з МВФ. Але з середини року ці тепличні умови, найімовірніше, закінчаться. А, якщо співпрацю з МВФ не буде відновлено до осені, — Кабмін цілком може повторити минулорічний антирекорд із фінансування державного бюджету. А з ним — і минулорічну бюджетну кризу, з зупинками платежів Казначейства, «картотекою» і всім тим, чим нас минулого року здивував уряд.

Що робити? Звичайно, найперше необхідно забезпечити ефективну співпрацю з МВФ. Адже без неї план з фінансування точно знову буде завалений.

А це означає, щонайменше:

- повноцінну судову реформу з набором до вищих судових органів комісією з реально незалежними міжнародними експертами;
- відновлення повноцінної кримінальної відповідальності за брехню в деклараціях;
- забезпечення незалежності керівництва НАБУ;
- скасування регулювання цін на газ;
- демонстрацію хоча б якогось плану подолання високих бюджетних дефіцитів, до яких повернув країну нинішній Кабмін своїм бюджетом на цей рік.

Втім, можливо, варто використати нинішній момент і для того, щоб замислитися над ситуацією трохи глибше. Пропрацювавши на різних позиціях в трьох останніх урядах, зараз я маю стійке відчуття «дежавю». Останні роки уряду Гройсмана політичну та економічну ситуацію в країні можна було прогнозувати, просто знаючи, в який момент закінчаться гроші

та виникне критична потреба виконувати умови МВФ. Через цю постійну невизначеність так і не відбулося серйозної зміни у ставленні інвесторів до України, а енергія, яку б можна було використати для реформ та розбудови прийняттого інвестиційного клімату, пішла на вічне гасіння бюджетної пожежі.

Тодішній уряд працював краще за діючий Кабмін, але й це не допомогло в такій патовій ситуації. Єдиний вихід з порочного кола — розірвати його. Стабілізувати бюджетну ситуацію, забезпечити співробітництво з МВФ (з прицілом на те, щоб нарешті перестати бути вічним «клієнтом» Фонду) та зосередитися на системних реформах, які перетворять Україну з пострадянської на європейську країну. Лише так можна досягти успіху, пливучи ж з течією можна приплисти лише до розбитого корита.

Тимчасово окуповані території, учасники бойових дій та тимчасово переміщені особи

Офіційна інформація

Міністерство закордонних справ і закордонні дипломатичні установи України долучилися до міжнародної громадської ініціативи щодо деокупації Криму «CRIME(A)» ([Укрінформ](#)).

Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба:

Українські дипломати щоденно тримають Крим у фокусі міжнародної уваги. Тому ми без вагань долучилися до цієї важливої ініціативи. На моє переконання, вона дозволить розповісти світові про злочини Росії у новий, нестандартний, але доступний спосіб. Причому не лише дипломатам та урядам, а так, щоб це обговорювали громадяни інших країн. Це важливо, бо злочинні дії Росії становлять загрозу не лише для нас, а і для інших держав та їхніх громадян.

Допоки з українського півострова не піде останній російський солдат, світова спільнота має розуміти: окупація Криму – це злочин Росії. Злочин, про який не можна мовчати та який не може залишитися безкарним (...).

Мінреінтеграції ініціює вдосконалення системи державної підтримки мовлення на тимчасово окуповані та прикордонні території ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій](#)).

Забезпечення державної підтримки телерадіоорганізацій, які здійснюють мовлення на тимчасово окуповані території України – АР Крим і м. Севастополь, окремі райони Донецької і Луганської областей, а також на прилеглі до зони міжнародного збройного конфлікту і прикордонні райони України є одним з ключових елементів захисту інформаційного суверенітету нашої держави.

Мінреінтеграції опрацьовує пакет пропозицій, реалізація яких дозволить посилити українську інформаційну присутність на територіях з ускладненою можливістю мовлення, забезпечити громадянам кращий доступ до об'єктивної інформації. Важливою складовою цих пропозицій є ініціатива застосувати комплексний підхід до державної підтримки локальних та місцевих мовників.

Віце-прем'єр-міністр України – Міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексій Резніков:

Сьогодні ми бачимо, що і на тимчасово окупованих територіях Донеччині з Луганщиною, і на півночі Криму Росія направляє великі зусилля на підтримку регіонального мовлення, яке транслює наративи загальноросійських пропагандистських каналів. Цим мовленням хочуть

охопити і вільні території України, скажімо, Маріуполь на Донеччині і простір до Нової Каховки на Херсонщині. Ми повинні на це реагувати.

Забезпечити оперативне та якісне висвітлення локальної тематики з українськими смислами для Донецької, Луганської та Херсонської областей і Криму з Севастополем можуть тільки місцеві мовники, зокрема, ті телерадіокомпанії, які евакуювалися з тимчасово окупованих територій на вільні. Але сьогодні вони перебувають у скрутному становищі, адже мовлення на неконтрольовані Урядом і прилеглі до лінії дотику території є комерційно непривабливим. Держава має надати підтримку.

Зокрема, пропонується розділити таку підтримку від держави на дві умовні складові – інституційну та конкурентну. Інституційна підтримка дасть можливість забезпечити фінансування доставки сигналу, повну чи часткову оплату оренди, а також якусь частину зарплат колективу в обмін на виготовлення визначеного обсягу контенту. Це буде свого роду гарантоване державне замовлення. Конкурентна підтримка повинна розподілятися на змагальних принципах для посилення виготовлення якісного контенту певного типу. Це може бути більше новин, чи нове ток-шоу, чи більше дубльованих мультків мовою корінного народу. Такий підхід, на нашу думку, з одного боку, забезпечить стабільну роботу мовників, з іншого – дозволить у прозорий, законний і максимально ефективний спосіб використати обмежені на сьогодні бюджетні ресурси. Це лише одне з завдань у сфері забезпечення інформаційного суверенітету. Детально на цю тему я говорив минулого тижня на засіданні Комітету Верховної Ради з питань гуманітарної та інформаційної політики. Я хотів би подякувати народним депутатам за відповідальне ставлення до цього питання, а також за реалістичну оцінку того, що виділених у бюджеті на 2021 рік 50 млн грн недостатньо для підтримки телерадіомовників, яким вона необхідна: це і канал АТР, і дитячий канал «Ляле», і Чорноморську ТРК, і Маріупольське телебачення, і Громадське радіо, а також інших мовників, які звернулися до Мінреінтеграції.

Заступниця міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Світлана Панаїотіді: Уряд виділив 16,5 млн грн постраждалим в антитерористичній операції ([Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України](#)).

Так, з резервного фонду державного бюджету виділено 16 млн 506 тис. грн членам сімей 5 осіб, які загинули під час бойових дій, та 21 особи, які отримали інвалідність.

Рішення Уряду надає можливість частково компенсувати матеріальні та моральні збитки захисникам України та членам їх сімей.

Виставковий проєкт «Вірність собі – не злочин!» про переслідування Росією кримських татар у тимчасово окупованих Криму

та Севастополі урочисто відкрили у Міністерстві закордонних справ (Укрінформ).

Проект фокусує увагу на дітях кримських татар - політичних в'язнів, яких Росія незаконно позбавила волі за сфабрикованими звинуваченнями в «екстремізмі» та «тероризмі» (...).

Виставковий проєкт має на меті посилити дипломатичну боротьбу України за звільнення усіх політичних в'язнів Кремля, привернути увагу міжнародної спільноти до непропорційно великих термінів ув'язнення, жахливих умов утримання незаконно затриманих українців, порушень Росією норм міжнародного гуманітарного права.

Прокуратура АРК і міста Севастополь розслідує 270 справ щодо 400 фактів насильницького зникнення, позбавлення волі, викрадення людей, тортур на території Кримського півострова з моменту його окупації (Укрінформ).

У переважній більшості кримінальних проваджень досудовим розслідуванням встановлено причетність до вчинення цих злочинів представників держави-окупанта та її окупаційної адміністрації (...).

Офіс генерального прокурора підготував інформаційне повідомлення до Офісу прокурора Міжнародного кримінального суду щодо фактів обстрілів РФ цивільних об'єктів на Луганщині (Укрінформ).

Інформаційне повідомлення підготовлене Луганською облпрокуратурою разом із Луганським обласним правозахисним центром «Альтернатива» та представниками Департаменту щодо злочинів, вчинених в умовах збройного конфлікту, Офісу генпрокурора на основі моніторингових візитів правозахисників у зону збройного конфлікту, інтерв'ю з постраждалими та матеріалів кримінальних проваджень.

В ньому є інформація про факти систематичного застосування РФ та підконтрольними їй НЗФ озброєння невибіркової дії, наслідки ураження яким непрогнозовані, та здійснення обстрілів цивільних об'єктів (...).

Керівник Офісу Президента Андрій Єрмак провів зустріч із послами країн «Великої двадцятки» (G20) (Укрінформ).

Єрмак розповів дипломатам про ситуацію на Донбасі. За його словами, протягом кількох місяців від початку запровадження режиму припинення вогню це було надзвичайно великим здобутком, адже за цей час вдалося зберегти життя багатьох українських військових. Але віднедавна режим тиші дедалі частіше порушується з боку супротивника, через що Україна втрачає бійців.

Керівник ОП наголосив на важливості дотримання режиму припинення вогню як принципової умови для просування в переговорах у нормандському та мінському форматах.

Президент Володимир Зеленський підписав указ про окремі заходи з деокупації та реінтеграції окупованого Росією Криму ([Укрінформ](#)).

Згідно з указом, уряду доручено організацію та запуск Кримської платформи.

Кабмін також має забезпечити заходи для розвитку і підтримки кримськотатарської мови, культури та захисту прав жителів окупованого Криму (...).

Напередодні Дня спротиву окупації АР Крим та міста Севастополя в Києві з'явився перший в Україні інформаційно-просвітницький центр «Крим – це Україна» ([Укрінформ](#)).

(...) До основних завдань установи входять інформаційно-консультативна підтримка внутрішньо переміщених осіб з Криму, що проживають в місті Києві, забезпечення реалізації їхніх прав та свобод, сприяння відродженню та розвитку української громади Криму, розвитку культури корінних народів України (кримські татари, караїми, кримчаки) та національних меншин Автономної Республіки Крим і Севастополя, а також взаємодія з органами державної влади й органами місцевого самоврядування.

Президент України Володимир Зеленський висловив подяку президенту Сполучених Штатів Америки Джо Байдену за принципове визнання Криму частиною України ([Укрінформ](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Я вдячний Президенту США за сильний меседж: «Крим – це Україна». Ось що означає реальне стратегічне партнерство. Українці високо цінують підтримку з боку США: від територіальної цілісності до зміцнення обороноздатності та впровадження реформ. Разом ми стоїмо, окремо – падаємо (...).

Президент Володимир Зеленський заявив, що останніми тижнями незаконні збройні формування на Донбасі здійснюють регулярні провокації, й закликав Європейський Союз продовжувати тиснути на Росію ([Укрінформ](#)).

Президент Володимир Зеленський:

Останніми тижнями відбуваються регулярні провокації з боку незаконних збройних формувань, які ускладнюють ситуацію на сході країни і ускладнюють в принципі шлях до миру. Продовжують гинути наші військові.

Я буду дуже вдячний Вам, пане Президенте, за подальшу мобілізацію тиску Європейського Союзу і держав-членів ЄС на Росію. Як ніхто інший, Україна прагне досягти миру на Донбасі дипломатичним шляхом. І ми зможемо це зробити тільки разом, відчуваючи підтримку партнерів, наших міжнародних партнерів, і вашу особисту підтримку заради стабільності заради безпеки — безпеки в Україні, безпеки на Європейському континенті.

Динаміка міграції в Україні: де живе найбільше зареєстрованих переселенців ([Слово і Діло](#)).

Кількість переселенців в Україні, за даними Міністерства соціальної політики на 8 лютого 2021 року, становить 1 млн 459 тис. 824 особи. «Слово і діло» пропонує подивитися, як змінювалася міграція українців з окупованих територій протягом останнього місяця.

Станом на 8 лютого кількість облікованих переселенців на території України збільшилася на 735 осіб порівняно з місяцем раніше. А якщо порівнювати з аналогічним періодом 2020 року, то кількість внутрішньо переміщених осіб зменшилась на 19 тис. 589 осіб.

Найбільше зареєстрованих переселенців проживає в Донецькій і Луганській областях – 511 тис. 909 та 282 тис. 253 людини відповідно. У Києві проживає 162 тис. 968 переселенців, в Київській області – 65 тис. 765, у Харківській області – 135 тис. 351, у Дніпропетровській – 71 тис. 475.

У західних областях країни внутрішньо переміщених осіб небагато. У Чернівецькій області зареєстровано 2 тис. 399 переселенців, в Тернопільській – 2 тис. 161, у Рівненській – 3 тис. 18, у Волинській – 3 тис. 97.

За місяць найбільше переселенців зареєструвалося в Київській області – 252, в Донецькій області – 124, в Києві – 123. Знімалися з реєстрації ВПО в Житомирській, Херсонській, Чернігівській, Вінницькій, Дніпропетровській, Черкаській, Полтавській, Чернівецькій та Волинській областях.

У січні 2021-го держава виплатила переселенцям 253,9 млн грн матеріальної допомоги для покриття витрат на проживання та оплату житлово-комунальних послуг. У січні 2020 року ця сума була трохи менше – 248,7 млн. Переселенці в Донецькій області отримали 67,5 млн грн, в Києві – 35,3 млн, в Харківській області – 26,5 млн, в Київській – 21,3 млн. (...).

Обліковано 1 461 629 внутрішньо переміщених осіб ([Міністерство соціальної політики України](#)).

Станом на 2 березня 2021 року, за даними Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, взято на облік 1 461 629 переселенців з тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей та АР Крим.

Запрошуємо громади до нового проєкту соціального згуртування ([Міжнародна організація з міграції. Агентство ООН з питань міграції](#)).

Міжнародна організація з міграції (МОМ), Представництво в Україні, за фінансової підтримки Європейського Союзу оголошує конкурс для громад, зацікавлених в участі у проєкті, що розпочався у січні 2021 року та триватиме до травня 2022 року.

Мета проєкту: сприяння зусиллям Уряду України у забезпеченні сталої реінтеграції ветеранів конфлікту на сході України.

Запрошуються до участі громади (населені пункти), в яких кількість зареєстрованих ветеранів(ок) конфлікту на сході України становить не менше

100 осіб; є ініціативна група у кількості щонайменше 15 осіб (група обов'язково має також включати представників соціально уразливих груп, таких як ВПО, національні меншини, люди з інвалідністю та ін., а також представників різних професійних груп, місцевої влади, людей різного віку та інших активних мешканців громади). Обов'язкова кількість ветеранів(ок) конфлікту на сході України у складі ініціативної групи має становити не менше ніж 50 % від загальної кількості, (...).

Володимир Зеленський і Шарль Мішель зустрілися з представниками міжнародних гуманітарних місій на Донбасі ([Президент України Володимир Зеленський. Офіційне інтернет-представництво](#)).

Президент України Володимир Зеленський і Президент Європейської ради Шарль Мішель поспілкувалися з представниками міжнародних гуманітарних місій на КПВВ «Щастя».

Володимир Зеленський і Шарль Мішель оглянули мобільний Центр надання адміністративних послуг, подарований у межах Програми розвитку ООН. Мобільний центр дає змогу надавати якісний сервіс людям, які не можуть дістатися до стаціонарних будівель ЦНАПів. Зокрема, це літні мешканці прифронтових населених пунктів.

(...) Представники СММ ОБСЄ розповіли Володимирі Зеленському та Шарлю Мішелю про особливості роботи на Донбасі та продемонстрували технічні можливості Місії – спеціальні автомобілі та безпілотники.

Володимир Зеленський і Шарль Мішель подякували гуманітарним місіям за їхню діяльність на сході України.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми високо цінуємо роботу гуманітарних місій на лінії розмежування. Ви надаєте безцінну допомогу в реалізації наших мирних ініціатив та підтримуєте мирне населення. Саме ваші ініціативи рятують людські життя у складних умовах прифронтового Донбасу.

Президент України Володимир Зеленський та голова Європейської Ради Шарль Мішель звернулися до учасників форуму «Україна 30» ([Укрінформ](#)).

Президент України Володимир Зеленський розпочав робочу поїздку до зони проведення операції Об'єднаних сил у Луганській області, де зустрівся з президентом Європейської Ради Шарлем Мішелем.

Як зазначається на сайті Президента України, Зеленський та Мішель звернуться до учасників Всеукраїнського форуму «Україна 30» у форматі відеовключення.

Світовий Конгрес Українців вітає рішення української влади щодо створення Кримської платформи та продовжуватиме залучати українців по всьому світу до підняття кримського питання серед міжнародної аудиторії ([Укрінформ](#)).

Підтримка внутрішньо переміщених осіб та жителів Сходу України

Мінреінтеграції сприятиме розвитку програми для посилення потенціалу громадських лідерів та активістів Сходу та міста Херсон ([Міністерство з реінтеграції тимчасово окупованих територій](#)).

4 березня відбулася інформаційна сесія «Академія громадського активізму: можливості та переваги для учасників», за участі представників Фонду Східна Європа, Інтерньюз-Україна, Агентства США з міжнародного розвитку, Державного секретаря Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Костянтина Ващенка та інших представників українського уряду, в рамках якої, було оголошено про запуск нової програми для посилення потенціалу громадських лідерів та активістів Сходу та міста Херсон.

За словами організаторів, метою проєкту є навчити нових лідерів створювати громадські організації й співпрацювати з владою різних рівнів, а участь у цій програмі представників Донецької та Луганської областей і міста Херсон має особливу цінність з огляду на потребу посилення українських позицій та налагодження зв'язку із населенням окупованих територій.

Державний секретар Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Костянтин Ващенко:

Нам важливо, щоб люди, які проживають на тимчасово окупованих територіях та внутрішньо – переміщені громадяни розуміли, що Україна – їхній дім і тут на них чекають. Сьогодні ми маємо думати про те, хто працюватиме в органах влади після деокупації, готувати кадровий резерв, а його основою можуть бути нинішні активісти громадського сектору. Саме тому Мінреінтеграції готове підтримувати наших колег з Фонду Східна Європа та USAID й сприяти розвитку даної програми для посилення потенціалу громадських лідерів та активістів Сходу та міста Херсон.

Так, на учасників навчання чекають тренінги з лідерства, фандрейзингу, стратегічного планування та управління проєктами. У межах роботи над комунікаційною складовою слухачі пройдуть індивідуальний аудит та отримають пакет рекомендацій щодо ефективного покращення комунікації у діяльності їх організацій. Також учасники Академії матимуть змогу сформувати коаліції, створити власні проєкти та позмагатися за фінансування для їх реалізації. (...)

Академія громадського активізму реалізується Фондом Східна Європа та «Інтерньюз-Україна» за підтримки Проєкту USAID «Демократичне врядування у Східній Україні».

Понад 400 ВПО отримають житло за рахунок субвенції з державного бюджету ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

Відбулося перше в 2021 році засідання Комісії з розгляду переліків об'єктів та заходів, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України.

Комісією розглянуто 52 пропозиції щодо об'єктів та заходів у 14 областях України, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів субвенції, з яких схвалено 36, прийнято з доопрацюванням – 7 та відхилено 9 пропозицій. Утім, громади, чії пропозиції не відповідали критеріям, мають два тижні на їх доопрацювання. (...)

Наступні кроки: затвердження місцевою владою обсягів співфінансування та сум субвенції, передача даних до Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, винесення проєкту розподілу субвенції між місцевими бюджетами на розгляд Кабінету Міністрів України.

Житло для ВПО: що передбачає державний бюджет на 2021 рік **([Координаційний центр з надання правової допомоги](#))**

«Про внесення змін до Порядку надання в тимчасове користування житлових приміщень з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб (ВПО)» – такою є назва постанови, яку Кабінет Міністрів України ухвалив на засіданні 23 грудня 2020 року.

Своїми змінами Кабмін спростив отримання житла, (...). Крім того, розширено перелік громадян, яким можуть вручити ордер на житло, якщо у внутрішньо переміщеної особи немає можливості забрати його особисто.

Також зміни передбачають, що органи місцевого самоврядування будуть визначати додаткові критерії, за якими надаватиметься житло.

Так, у 2021 році Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України отримає збільшений бюджет на придбання житла для внутрішньо переміщених осіб.

Якщо за результатами 2020 року житлом буде забезпечено 74 родини, то у 2021 ця цифра зросте до понад 300.

Бюджет на придбання житла у 2021 році збільшується у шість разів до 125 млн гривень.

Зазначимо основні позиції цього річного бюджету, які стосуються ВПО:
– збільшено фінансування державної програми щодо виплати грошової компенсації постраждалим, житлові будинки (квартири) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації до 114 млн грн.

– збільшено субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України до 125 млн грн.

– запроваджено нову державну програму щодо забезпечення належних умов в'їзду та виїзду осіб на тимчасово окуповані території України – 267 млн грн.

– запроваджено нову державну програму із забезпечення реінтеграції молоді з тимчасово окупованих територій Донецької й Луганської областей, тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя – 30 млн грн.

Житло для переселенців надають там, де воно є – Прем'єр (Укрінформ).

Житло для внутрішньо переміщених осіб надається у будь-якому населеному пункті, де таке наявне.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Ми змінили підходи, і житло надається там, де таке житло є. Крім цього, є програма іпотеки під 7 відсотків. Але все одно ця програма для багатьох внутрішньо переміщених може бути непідйомна.

Шмигаль зауважив, що це дуже низький відсоток, і «можливо в окремих випадках для ВПО буде окрема програма. Зараз над цим працює Міністерство реінтеграції тимчасово окупованих територій.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Наразі основне у питанні надання житла – це пільгове кредитування або іпотека державна. Це дві ключові можливості.

Є грантові програми від міжнародних партнерів для окремих категорій внутрішньо переміщених осіб. І є державний бюджет, який виділяється для купівлі житла у регіонах. Звичайно це невелика кількість, і воно купується у першу чергу самотніми мамами з дітьми, сім'ям з інвалідністю.

«Укргазбанк» пропонує українцям доступні позики на житло (Еспресо.TV).

Міністерство фінансів запустило програму «Доступна іпотека 7 %». Цей проєкт значно здешевлює кредити на придбання житла для громадян з невеликими доходами. (...).

Сім із 25-ти найбільших українських банків уже уклали договір з Фондом розвитку підприємництва. Найпершим став «Укргазбанк».

Основні умови проєкту: ставка для позичальника 7 % річних на весь термін кредитування, нормативна площа нерухомості – 50 кв. метрів, максимальна сума кредиту – 2 млн грн, термін кредитування – 20 років та максимальна вартість нерухомості – 2,5 млн грн.

Взяти участь в новій програмі іпотечного кредитування зможуть багато українців, але за певних умов. Держава першочергово зважатиме на потреби громадян, що потребують поліпшення житлових умов, внутрішньо переміщених осіб, працівників освітньої галузі, мешканців гуртожитків та аварійних будинків тощо.

Внутрішньо переміщені особи: правова допомога, гарантована державою ([Координаційний центр з надання правової допомоги](#)).

(...) Загалом починаючи з того часу, як внутрішньо переміщені особи отримали право на БВПД (з 2017 року), до місцевих центрів надійшло 23 841 письмове звернення про надання безоплатної вторинної правової допомоги. З них 23 738 звернень надійшло від внутрішньо переміщених осіб та 103 – від осіб, які звернулися із заявою про взяття їх на облік як ВПО.

Упродовж минулого року від внутрішньо переміщених осіб до системи безоплатної правової допомоги надійшло 4 517 звернень про надання БВПД. Майже половина правових проблем ВПО – 2 036 звернень – була пов'язана зі збройним конфліктом на Сході України. Це справи, які стосуються встановлення фактів, що мають юридичне значення; пенсійні справи, соціальні виплати; компенсація за шкоду, завдану здоров'ю та майну; податкові та трудові спори. При цьому 93 % поданих до суду позовів з цих категорій справ завдяки роботі юристів та адвокатів, які залучаються до надання БВПД, були задоволені повністю або частково.

Задля надання безоплатної правової допомоги ВПО та особам, які перетинають лінію розмежування у межах Донецької області, працюють дистанційні пункти доступу до БВПД на базі гуманітарно-логістичних центрів, що розташовані в районах контрольних пунктів в'їзду-виїзду «Майорськ», «Новотроїцьке» та «Мар'їнка». Також працює Станічно-Луганське бюро правової допомоги, яке розташоване в безпосередній близькості до КПВВ «Станиця Луганська». Тут можуть отримати безоплатну правову допомогу особи, які перетинають лінію зіткнення.

Правову інформацію з широкого кола питань вони можуть також отримати завдяки мобільному застосунку «Твоє право». Це мобільний порадник, який акумулює в собі відповіді на найбільш актуальні питання правового характеру. (...)

Крім того, для надання якісної правової допомоги цій категорії населення, в межах проєкту Ради Європи «Внутрішнє переміщення в Україні: розробка тривалих рішень» було розроблено та впроваджено дистанційний курс HELP. Він включає міжнародні стандарти, включно з практикою Європейського суду з прав людини, та національні адаптаційні матеріали.

Проєкти з відновлення регіону

Голова Донецької облдержадміністрації Павло Кириленко повідомив про часткове відновлення газу на котельнях «Донецьктеплокомуненерго» ([Укрінформ](#)).

Голова Донецької облдержадміністрації Павло Кириленко:

До справи захисту інтересів мешканців долучилися і правоохоронці. Після неодноразових скарг жителів області до поліції, правоохоронцями були проведені слідчі дії, після яких працівниками КП «Донецьктеплокомуненерго» були демонтовані незаконно встановлені

пломби та – як наслідок – припинені незаконні дії Донецькоблгазу. Не дозволимо власникам Донецькоблгазу та їхнім політичним поплічникам з явним не проукраїнською позицією маніпулювати та переводити у політичну площину питання життєзабезпечення області.

Компанія «Донецькоблгаз» відмовила «Нафтогазу» на заклик останнього відновити постачання газу на об'єкти «Донецьктеплокомуненерго» (Укрінформ).

«Донецькоблгаз» наголошує, що є Оператором ГРМ та зобов'язаний дотримуватися вимог чинного законодавства України, зокрема порядку обмеження розподілу природного газу у випадку відсутності у підприємства ТКЕ діючого постачальника природного газу.

Також в «Донецькоблгазі» закликали «Нафтогаз» та «Донецьктеплокомуненерго» врегулювати ситуацію з заборгованістю.

Згідно з документами, оприлюдненими на сайті ПАТ, сума заборгованості «Донецьктеплокомуненерго» становить 1 548 266 464 гривень. Аби постачання газу поновилося, боржник має виплатити щонайменше 302,13 млн грн (...).

Уряд визначив Донецьку і Луганську області пріоритетними для впровадження пілотних інноваційних економічних проектів (mtot.gov.ua).

3 березня 2021 року на своєму засіданні Кабінет Міністрів затвердив Національну економічну стратегію на період до 2030 року, визначивши ключові напрямки.

Серед них – реінтеграція тимчасово окупованих територій, а саме – пріоритетність розвитку територій Донецької та Луганської областей, підконтрольних Уряду.

В документі наголошується, що тимчасова окупація РФ частини території Донецької та Луганської областей, а також території АР Крим та м. Севастополь спричинила ряд значних структурних зрушень в національній економіці, зокрема відтоку інвестицій, та справила чималий вплив на національну економіку в цілому. (...)

Саме тому, задля створення інвестиційно комфортних умов, одним із ключових пріоритетів Стратегії визначено запровадження пілотного режиму стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності на територіях Донецької та Луганської областей, на яких органи державної влади здійснюють свої повноваження в повному обсязі.

Віце-прем'єр-міністр – Міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексій Резніков:

Це певною мірою історичний документ, який засвідчує зміну підходу держави до вільних територій Донецької і Луганської областей. Донеччина і Луганщина постраждали від війни і це істотно вплинуло на якість життя у всіх вимірах. Національна економічна стратегія визначає, що відтепер ці території стануть плацдармом для застосування пілотних найсміливіших

ініціатив, найдосконаліших засобів стимулювання економічного розвитку. Це повністю збігається з баченням, яке Мініреінтеграції закладає у Стратегію економічного розвитку Донецької і Луганської областей, концептуальну основу якої Уряд затвердив 23 грудня 2020 року. Наразі триває напрацювання відповідних законопроектів. Тобто йдеться повну кореляцію двох Стратегій – загальнонаціональної і адресної для регіонів, а також синергію органів влади і під час розробки, і, я впевнений, під час майбутнього втілення. Наш пріоритет – забезпечити умови для розвитку і зміцнення громад, для створення робочих місць, відповідної інфраструктури для комфортного життя через залучення інвестицій і створення з боку держави відповідних умов для інвесторів. Це одночасно буде потужним сигналом для мешканців тимчасово окупованої Росією частини Донеччини і Луганщини, що сприятиме її подальшій деокупації та реінтеграції.

На Луганщині в районі Золоте та Катеринівка підрозділи угруповання з контрдиверсійної боротьби Об'єднаних сил провели один із наймасштабніших оперативно-профілактичних заходів ([Укрінформ](#)).

Операцію спільно провели військовослужбовці підрозділів спецпризначення Національної гвардії України, Державної прикордонної служби, Нацполіції, ВСП ЗСУ, СБУ та фіскальної служби.

У результаті були оглянуті потенційно небезпечні ділянки за допомогою службових собак та дронів, перевірені транспортні засоби на факт перевезення у них небезпечних предметів і речовин, а також виявлені та затримані поплічники терористів ОРЛО (...).

ЮНІСЕФ розширює проєкт «СПІЛЬНО. Соціальні послуги для сімей у громаді» ([Донецька обласна державна адміністрація](#)).

Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) розширює проєкт «СПІЛЬНО. Соціальні послуги для сімей у громаді», спрямований на розвиток послуг для сімей з дітьми у громадах на Сході України.

В рамках нового проєкту «СПІЛЬНО-2. ПОСЛУГИ ДЛЯ СІМЕЙ З ДІТЬМИ В ГРОМАДАХ» буде обрано додатково 8 нових територіальних громад (на підконтрольних уряду України територіях).

Діяльність проєкту буде передусім спрямована на реагування на соціальні наслідки пандемії COVID-19 та покращення соціального благополуччя сімей із дітьми, зокрема тих, що виховують дітей із інвалідністю, внутрішньо переміщених та інших вразливих родин. Окрім компоненту з розвитку соціальних послуг, у новому проєкті з'явиться можливість долучення громади до активностей, пов'язаних із дошкільною та шкільною інклюзивною освітою та розвитком молоді.

Опікування населенням тимчасово окупованих територій

Мінреінтеграції розпочинає велику освітню програму, яка в корені змінить підхід до реінтеграції молоді з ТОТ ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

Заступниця Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Інна Драганчук розповіла про старт великої програми міністерства, яка в корені змінить підхід до реінтеграції молоді з тимчасово окупованих територій України.

Заступниця Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Інна Драганчук:

Цього року Мінреінтеграції розпочинає велику програму, яка змінює підхід до реінтеграції молоді з ТОТ. Крім програм по лідерству обов'язково будуть підготовчі курси до «вишів», де діти зможуть пройти певну підготовку, отримати при цьому стипендіальне забезпечення. Цей процес відбувається спільно з Міністерством освіти, але безпосередньо основними розпорядниками коштів є Мінреінтеграції.

Одне з ключових завдань сьогодні – аби слово «реінтеграція» було сповнене сенсом, а не декоративним характером.

(...) Ми ставимо перед собою мету насамперед культурної реінтеграції, соціальної в тому числі. Тому, повертаючись до одного з наших великих викликів та планів міністерства, я дуже сподіваюсь, що в кінці цього року завдяки нашим програмам, ми зможемо повернути та більше інтегрувати молодь з тимчасово окупованих територій в українське суспільство.

Донеччина: Контрольні пункти отримують медобладнання ([Голос України](#)).

Представники Міжнародної організації з міграції передали прикордонникам Донецького загону обладнання, що використовуватимуть у контрольних пунктах в'їзду-виїзду.

Дефібрилятори, цифрові тонометри, безконтактні термометри, дихальні мішки, придбані за фінансування уряду Японії в рамках проекту «Гуманітарна та соціально-економічна підтримка внутрішньо переміщених осіб та постраждалого населення на сході України», розподілять у КПВВ «Гнутове» та «Новотроїцьке».

Такі саме засоби надання першої медичної допомоги нещодавно отримали прикордонники Краматорського і Луганського загонів.

Держава з об'єктивних причин частково забезпечила громадян з тимчасово окупованих територій медичними сервісами на КПВВ, однак робота в цьому напрямку триває ([Укрінформ](#)).

Заступниця міністра з питань реінтеграції ГОТ України Інна Драганчук:

Ми можемо констатувати, що будь-які спроби держави наблизити медичні сервіси до громадян, які опинилися в заручниках на тимчасово окупованих територіях, були здійснені лише частково. Протягом минулого року ми зробили безпрецедентний початок наближення медичних сервісів шляхом запровадження їх у сервісних зонах, які ми відкриваємо на КПВВ.

На сьогодні у нас по факту є 60-70 тестувань, які забезпечуються в Донецькій області, в Херсоні були перебої, але вчора вони відновились, і 70-80 тестувань відбувається (...).

Дітей з тимчасово окупованих територій приймають на лікування в Національній дитячій спеціалізованій лікарні «Охматдит». Медики вважають це дуже важливим напрямом своєї діяльності ([Укрінформ](#)).

Генеральний директор національної клініки Володимир Жовнір:

Я намагаюся робити все можливе, щоб політики в нашій роботі було якомога менше. Діти є діти. І будь-який лікар повинен вважати за честь допомогти дитині, незалежно від території – окупованої, неокупованої. Тим більше, там люди часто є заручниками ситуації, яка склалася.

З досвіду кардіоцентру скажу, що багато людей зберігають українські паспорти, українське громадянство тільки в надії допомогти своїй дитині (...).

На тимчасово окуповану Росією частину Луганської області України доставлено 22,5 тонни гуманітарного вантажу ([Укрінформ](#)).

Заступник міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ігор Яременко:

Завдяки нашим друзям і партнерам з ООН сьогодні було доправлено перший гуманітарний вантаж в цьому році для людей на тимчасово окуповані території Луганщини. Вантаж доправлено через новий КПВВ у Щасті, який було споруджено на виконання домовленостей лідерів Нормандської четвірки у грудні 2019. (...) Ми робимо усе можливе, аби послати чіткий сигнал, що Донбас важливий для України, що люди, які сьогодні знаходяться на тимчасово окупованій території і є заручниками окупантів - є громадянами України. І звісно ж, дякуємо ООН за підтримку наших громадян (...).

Міністерство освіти і науки прагне залучити більше дітей, які навчалися на окупованій території, до здобуття освіти в Україні ([Укрінформ](#)).

До роботи щодо прийому осіб з тимчасово окупованих територій за спрощеною процедурою вперше долучилися всі заклади вищої освіти (ЗВО), які належать до сфери управління МОЗ, а також 14 ЗВО, які належать до сфери управління Мінкультури, та 3 ЗВО – від МВС.

Усі громадяни, які прибули з тимчасово окупованих РФ територій України, можуть пройти безкоштовне експрес-тестування на КПВВ ([Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим](#)).

Для цього потрібно завантажити мобільний додаток «Вдома» на свій смартфон і тестування буде доступне після перетину КПВВ в бік підконтрольної Уряду території України.

Наразі експрес-тестування проводиться на КПВВ «Каланчак», КПВВ «Чонгар» та КПВВ «Новотроїцьке».

З січня такою опцією вже скористалися 3313 осіб (КПВВ «Чонгар» – 1274, КПВВ «Каланчак» – 1335, КПВВ «Новотроїцьке» – 704).

Довідки ВПО, адресна допомога, ідентифікація: Які цифрові послуги запуснуть для жителів ОРДЛО і переселенців ([Новини Донбасу](#)).

До кінця року в Україні буде запущено ряд електронних сервісів для жителів тимчасово окупованих територій і переселенців. Про це заступник міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Снавер Сейтхалілев, який курирує напрямок цифрової трансформації.

Він повідомив, що в плані цифровізації послуг, який представило Міністерство цифрової трансформації, передбачений розділ «Реінтеграція». У нього будуть включені три блоки послуг.

Перший блок – це доступ до електронних сервісів для внутрішньо переміщених осіб (ВПО) і жителів тимчасово окупованих територій.

Заступник міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Снавер Сейтхалілев:

У рамках цього блоку ми розглядаємо послуги, які надаються саме ВПО, – це і отримання довідки, отримання адресної допомоги і віддалена ідентифікація. Також для жителів тимчасово окупованих територій – кастомізація існуючих електронних послуг в тому плані, щоб вони були доступні. Тому що в різних сервісах є певні блокери, які перешкоджають доступу для жителів з тимчасово окупованих територій.

Другий блок – це розвиток і цифрова трансформація регіонів, зокрема, Донецької, Луганської та Херсонської областей.

Третій блок пов'язаний з правами людини. Туди входить як оформлення дозволу для іноземців на відвідування тимчасово окупованій території, так і цифровізація послуг для людей, які позбавлені волі.

Сейтхалілев зазначив, що з переліку послуг першого блоку в першу чергу планується запуск подачі заяви на отримання адресної допомоги ВПЛ, далі – послуги з переоформлення довідки переселенця, і в кінці року – по електронній ідентифікації.

Заступник міністра пояснив щодо можливості жителям ОРДЛО оформити довідку переселенця дистанційно, що на першому етапі основний обсяг роботи пов'язаний з переоформленням вже виданих раніше довідок.

Заступник міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Снавер Сейтхалілев:

Фокус ми робимо на те, що близько півтора мільйонів чоловік мають цю довідку, і природно, нових ВПЛ, які отримують цю довідку, - невелика кількість. Зараз основний обсяг роботи пов'язаний з тим, що люди, наприклад, змінюють адресу, і їм потрібно оновити цю довідку. Тому ми фокусуємося в першу чергу на цьому, а другим етапом буде отримання нових довідок.

Що стосується дистанційної електронної ідентифікації, він зазначив, що розглядалося багато інструментів, за допомогою яких це можна зробити.

Кабінет Міністрів затвердив порядок використання коштів на облаштування належних умов в'їзду та виїзду на тимчасово окуповані території Донецької та Луганської областей, а також АР Крим ([Укрінформ](#)).

Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій

Для переселенців з модульного містечка в Харкові побудують гуртожитки ([Укрінформ](#)).

Близько 500 переселенців із Донецької та Луганської областей забезпечать соціальним житлом у Харкові.

Гуртожитки планують побудувати на місці модульного містечка. Термін придатності будиночків у модульному містечку спливає ще три роки тому. Однак 200 переселенців, які живуть тут, офіційно не працевлаштовані та не можуть орендувати або купити житло.

Секретар Харківської міської ради Ігор Терехов:

Це будуть три триповерхових гуртожитки. Житло триповерхове, тому що в модульному містечку проживають дуже багато інвалідів. (...).

Запоріжжя та Угорщина працюватимуть над реалізацією спільних проєктів ([Запорізька міська рада](#). [Офіційний сайт](#)).

(...) у Запоріжжі з робочим візитом перебував Надзвичайний та Повноважний Посол Угорщини в Україні пан Іштван Ійдярто. Зокрема він передав у подарунок 2 апарати ШВЛ двом запорізьким лікарням, подарунки кільком багатодітним сім'ям вимушених переселенців, які проживають у Запоріжжі. Також у рамках візиту відбулась зустріч міського голови Володимира Буряка та Посла Угорщини. (...).

Переселенці в Києві можуть отримати адресну допомогу до 1500 гривень на місяць ([Свої.City](#)).

За програмою «Турбота назустріч киянам» переселенці, які проживають в Києві і потрапляють в пільгові категорії, можуть претендувати на щомісячну адресну допомогу в розмірі 1000-1500 гривень.

ВПО в Кривому Розі отримують допомогу від Карітасу ([Карітас України](#)).

26 лютого 2021 р. команда проекту «Матеріальна та психологічна підтримка вимушено переселених осіб в Дніпропетровській області» Карітасу Донецьк у м. Дніпро здійснила виїзд до м. Кривий Ріг для здійснення оцінки потреб ВПО.

В результаті спільної роботи було виокремлено дві цільові групи, які будуть брати участь у проекті – сім'ї, які виховують дітей з інвалідністю та багатодітні родини.

Також, під час виїзду обговорили психологічні проблеми вимушено переселених осіб м. Кривий Ріг.

У Миколаєві регіональний координатор Уповноваженого провів виїзний прийом громадян на базі міського центру підтримки ВПО та ветеранів АТО ([Уповноважений Верховної Ради України з прав людини](#)).

Регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Миколаївській області Вадим Жепало провів виїзний прийом громадян на базі Миколаївського міського центру підтримки ВПО та ветеранів АТО.

(...) Під час прийому до регіонального координатора звернулися двоє громадян, які мають статус внутрішньо переміщених осіб та дружини загиблого воїна АТО, щодо можливих порушень трудових прав та порядку виконання органами державної виконавчої служби рішення про стягнення заборгованості за спожиту електроенергію. Заявникам надані ґрунтовні консультації, а також роз'яснено повноваження Уповноваженого ВРУ з прав людини.

Виїзні прийоми у Миколаївському міському центрі підтримки ВПО та ветеранів АТО відбуваються щосереді (...).

У Костянтинівському міському центрі зайнятості підвели підсумки роботи за 2020 рік ([Донецький обласний центр зайнятості](#)).

24 лютого директорка Костянтинівського міського центру зайнятості Світлана Марицька провела брифінг для представників ЗМІ щодо результатів роботи за 2020 рік та пріоритетних напрямків діяльності у 2021 році...

Директорка Костянтинівського міського центру зайнятості Світлана Марицька:

За 2020 рік... За сприянням служби зайнятості працевлаштовано на нові робочі місця, за яких здійснюється компенсація єдиного внеску – 73 особи з числа безробітних, в тому числі 16 осіб з категорії внутрішньо переміщених.

Чисельність населення Маріуполя збільшилася на 120 тисяч осіб за рахунок переселенців ([Новини Донбасу](#)).

Міський голова Маріуполя Вадим Бойченко:

Ми стали сильнішими, ми навчилися йти вперед, але ми сьогодні прийняли і новий виклик – наша громада стала більше. У нас було 465 тисяч населення, а сьогодні до нашої громаді ми приєднали 120 тисяч нових маріупольців, які залишили свій рідний дім у Донецьку, в Макіївці, в Горлівці, в Єнакієвому.

(...) В місті знайшли інструмент, який в 38 раз дозволив збільшити бюджет розвитку. Ми називаємо це «формула Маріуполя 60/40», де 60 % ми готові витратити на операційне внутрішній зміст, а 40 % ми направили на розвиток. Але ключове в цьому блоці – реалізація проєктів.

До уваги «нових криворіжців»! ([Офіційний вебсайт Криворізької міської ради та її виконавчого комітету](#)).

Програмою соціального захисту окремих категорій мешканців м. Кривого Рогу на 2017-2022 роки (надалі – Програма) для «нових криворіжців», які мешкають у нашому місті, передбачено такі види допомог:

- матеріальна допомога сім'ям, у яких виховуються діти з інвалідністю або онкохворі діти, хвороба яких перебуває в стадії ремісії (10 000 грн);
- матеріальна допомога особам з інвалідністю з дитинства (3 000 грн);
- послуги «соціального таксі» особам, які мають обмежену здатність до самостійного пересування (особи з інвалідністю, діти з інвалідністю, малорухомі громадяни та ін.);
- матеріальна допомога пільговим категоріям мешканців міста (учасники АТО та ООС, чорнобильці, афганці, тощо) (5 000 грн);
- матеріальна допомога дітям, які мають статус «Дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів» (5 000 грн);
- одноразова матеріальна допомога у зв'язку із значними витратами на лікування;
- видача багатофункціональної електронної «Картки криворіжця»;
- часткове відшкодування витрат на житлово-комунальні послуги для внутрішньо переміщених осіб, які проживають у модульному містечку.

У Покровську придбали 12 квартир для вимушених переселенців ([Покровська міська рада](#)).

Четвертий рік поспіль у Покровську діє програма забезпечення оселями людей, які через бойові дії були змушені покинути свої рідні домівки. Цьогоріч фонд житла для вимушених переселенців поповнився ще дванадцятьма квартирами.

Придбання житла для тимчасово переміщених осіб проходить на умовах співфінансування: 70 % – державна субвенція, 30 % – міський бюджет.

У Покровську сформовано облік внутрішньо переміщених осіб та фонд тимчасового житла, який на сьогодні складає 33 квартири. Право на забезпечення квартирами для тимчасового проживання мають люди, які перебувають на обліку внутрішньо переміщених осіб.

Щороку 9 березня – в день народження Тараса Шевченка – кримські українські активісти збираються біля пам'ятника Кобзарю, який став одним із символів спротиву окупації півострова (Укрінформ).

Глава Кримського центру ділового та культурного співробітництва «Український дім» Андрій Щекун:

Я сьогодні мав розмову з кримчанами, які сьомий рік поспіль виходять до пам'ятника Тарасу Григоровичу Шевченку в Сімферополі ... Про що говорять нам кримчани, які перебувають сьогодні на окупованій території. Вони хочуть, щоб засоби масової інформації приділяли Криму більше уваги, щоб увага була не тільки в окремі дні, а щоб кожен день і годину ми говорили про Крим (...).

Розпочалися курси для абітурієнтів із підготовки до ЗНО та ДПА (Донецький національний технічний університет).

З 1 березня абітурієнти з тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей розпочали навчання на підготовчих курсах у межах пілотного проекту Міністерства освіти і науки України.

ДонНТУ бере участь у пілотному проекті спільно з ТОВ «Науковий лицей/пансіон «Міжнародна зелена школа ім. Кліма Чурюмова».

Для слухачів проводяться заняття з української мови, математики та історії України. Підготовка до ДПА та ЗНО в межах проекту здійснюють кваліфіковані викладачі ДонНТУ Юлія Новікова, к.ф.-м.н., доцент кафедри вищої математики та фізики, та Віта Сурженко, старший викладач кафедри історії та права. (...).

У Добропіллі на Донеччині в межах програми «Велике будівництво» за понад 11,5 млн грн ремонтують лікарню інтенсивного лікування (Укрінформ).

Триває капітальний ремонт приміщень головного корпусу Комунального некомерційного підприємства «Добропільська лікарня інтенсивного лікування» – одного з опорних закладів охорони здоров'я Донецької області, роботи було розпочато у жовтні 2020 року.

Загальна кошторисна вартість проекту складає 11 млн 521 тис. 862 грн. У межах проекту заплановані роботи з капітального ремонту приміщень першого поверху для створення відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги, приведення відділення до уніфікованого зовнішнього вигляду відповідно до вимог МОЗ, влаштування приймального боксу для машин швидкої допомоги, модернізація та оснащення відділення сучасним обладнанням (...).

Європейський інвестбанк профінансував модернізацію ряду соціоб'єктів в Одесі ([Офіційний сайт міста Одеса](#)).

3 березня 2021 року мер Одеси Геннадій Труханов зустрівся з керівником проєкту Програми розвитку ООН в Україні з технічної підтримки Надзвичайної кредитної програми відновлення України Ігорем Кістенєвим-Кавказьким.

Дана Програма фінансується Європейським інвестиційним банком і спрямована на модернізацію об'єктів соціальної інфраструктури міст, які постраждали внаслідок конфлікту на Сході України, або які прийняли велику кількість переселенців. Розпорядником коштів є Міністерство розвитку громад та регіонів України.

В Одесі завдяки дії даної Програми проводиться комплексна модернізація 4-х навчальних закладів (шкіл: №41 на пл. Мічуріна, №31 на вул. Гастелло, №39 на вул. Успенській, №49 на вул. Давида Ойстраха) і будівель лікарні №8 на Фонтанській дорозі. Кошти виділяються на умові співфінансування з місцевого бюджету.

Новини з соціальних мереж

([Володимир Зеленський](#))

Упевнений – після цього візиту відносини України та ЄС вийдуть на новий рівень. Плани в нас амбітні. Вдячний Шарлю Мішелю за плідний діалог!

([Денис Шмигаль](#))

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

«Донецькоблгаз» всупереч постанові Кабінету Міністрів 6 березня відключив від газу 59 котелень «Донецьктеплокомуненерго». Це призвело до того, що пів тисячі житлових будинків і низка соціальних об'єктів, зокрема лікарні, залишилися без тепла.

Спільно з головою Донецької ОДА, профільними міністрами, керівництвом НАК «Нафтогаз» і НКРЕКП ми в терміновому порядку почали відновлювати теплопостачання. Менше доби нам знадобилось, щоб розв'язати цю проблему й повернути тепло у домівки жителям Донеччини.

Впевнений, незаконні дії «Донецькоблгазу», який знехтував потребами людей та поставив під загрозу їх життя та здоров'я, не залишаться без відповідної реакції. Правоохоронці вже відкрили кримінальне провадження за статтею 356 КК України...

([Луганська обласна державна адміністрація](#))

Графік роботи пересувних мобільних підрозділів Ощадбанку біля лінії розмежування у Луганській області з 8 по 12 березня

З метою розширення території банківського обслуговування населення та забезпечення державою своєчасного виконання соціальних виплат та допомог біля лінії розмежування у Донецькій та Луганській областях, АТ «Ощадбанк» здійснюються заходи щодо функціонування пересувних мобільних підрозділів банку на базі автомобіля КРАЗ.

8 березня – вихідний;

9 березня (9.00-15.00) – с. Трьохізбенка Новоайдарського району;

10 березня (9.00-15.00) – м. Золоте Попаснянського району;

11 березня (9.00-15.00) – смт Тошківка-1 Попаснянського району;

12 березня (9.00-15.00) – м. Золоте Попаснянського району.

Крім того, на постійній основі (з понеділка по п'ятницю) з 07:30 до 15:30 (перерва 11:30-12:30) відділення АТ «Ощадбанк» працює на КПВВ «Щастя».

(Луганська обласна державна адміністрація)

У 2021 році в Укравтодорі планують відновити більше 370 кілометрів доріг Луганщини

Так, значний обсяг коштів на ремонт доріг у 2021 році надасть Міжнародний банк реконструкції та розвитку.

За ці кошти на Луганщині цього року заплановано ремонт понад 170 км автошляхів.

Серед них ділянка протяжністю 12 км автодороги Н-26 Чугуїв – Мілове (через Старобільськ) на ділянці км 136+000 – км 148+000.

Ремонт на магістралі Р-66 КПП «Демино-Олександрівка» – Сватове – Лисичанськ – Луганськ очікується на двох ділянках: км 16+600 – км 86+600 (протяжністю 70 км) та км 93+400 – км – 145+075 (протяжністю 51,6 км).

Дорогу Т-13-02 КПП «Танюшівка» – Старобільськ – Бахмут також відновлюватимуть на двох ділянках: км 71+900 – км 93+500 (протяжністю 21,6 км) та км 101+000 – км 121+400 (протяжністю 20,4 км).

Крім того, за державний коштом буде відремонтовано 201 км доріг Луганщини.

Тож, із врахуванням профінансованих МБРР робіт, план Укравтодору у 2021 році – відновлення 376,6 км у Луганській області.

(Луганська обласна державна адміністрація)

Координатор проєктів ОБСЄ в Україні Генрік Вілладсен висловив готовність до розвитку співпраці з Луганщиною

Голова Луганської обласної державної адміністрації – керівник обласної військово-цивільної адміністрації Сергій Гайдай зустрівся з координатором проєктів ОБСЄ в Україні Генріком Вілладсеном.

Під час заходу очільник Луганщини наголосив: «Вчора представники російсько-окупаційної адміністрації зробили заяву щодо виходу сторони з мирного процесу, що тягне за собою серйозні наслідки. Існує висока

вірогідність військового загострення на сході України. Наразі ми спостерігаємо за ситуацією, проте життя на Луганщині не зупиняється».

Крім того, Сергій Гайдай відзначив, що під час співробітництва з міжнародними партнерськими організаціями, для нього є важливим докорінно змінити формат взаємодії – від отримання гуманітарної допомоги до реалізації спільних проєктів та відновлення інфраструктури Луганщини.

Він відзначив, що незважаючи на всі складнощі, викликані війною, стихійними лихами та пандемією, область жива та бере участь у важливих проєктах. Прикладом такого проєкту стане спільне з Донеччиною будівництво аеропорту поблизу Краматорська.

Сергій Гайдай відзначив, що Луганщина вдячна міжнародним партнерам за допомогу та готова до подальшої співпраці.

У свою чергу Генрік Вілладсен підтримав прагнення очільника Луганщини реалізовувати проєкти власними силами та у співробітництві з партнерами. Він підкреслив, що міжнародна спільнота продовжує цікавитися підтримкою України та Луганської області зокрема.

Експертний погляд

[\(Радіо Свобода\)](#)

Політолог Тарас Березовець:

Сім років Україна використала надзвичайно неефективно, щоб здійснювати програму деокупації Криму. І звичайно, якщо ми виходимо з того, що деокупація відбудеться років через 40-50, нам нікуди поспішати, і ми можемо сказати, що сім років – це насправді нічого. Ми виходимо з того, що не буде форс-мажорних обставин у Російській Федерації: розпаду, громадянської війни або чогось подібного. В іншому випадку повернення українського півострова цілком може зайняти десятки років. Але готуватися до цього потрібно вже зараз. Тому, дивлячись на ті сім років, ми бачимо, що вони були витрачені, по суті, тільки на декларативні заяви.

Якщо ми зараз подивимося на кожен рік, який був витрачений, особливо в останні роки з президентом Володимиром Зеленським, ми бачимо відкат. Ось подивіться на ситуацію з кримськотатарським телеканалом АTR. Це, по суті, зараз головна ниточка, яка пов'язує інформаційно материкову Україну з Кримським півостровом. Що зараз відбувається?

Абсолютно ганебна історія. Це приниження наших громадян у Криму, які звикли дивитися його: і кримських татар, і українців, і росіян. І все це відбувається під цинічні заяви, що зараз ми будемо навпаки посилювати інформаційний вектор.

Декларативні заяви, під якими стоїть абсолютний відкат, тобто все робиться з точністю до навпаки.

По суті Україна не використала дипломатичні можливості сповна. Так, були запроваджені кримські санкції, але адміністрація американського

президента Барака Обама, яка ці санкції запровадила, зробила абсолютно слабкий пакет. Більше того, продовжували ігнорувалися численні порушення українського та міжнародного законодавств. Згадаймо контракт із компанією Siemens. Чим він завершився? Були кримінальні справи? Були покарання? Були гучні дипломатичні заяви, але все на цьому закінчилося. Працюють зараз на території Криму міжнародні компанії – естонські, литовські. Був нещодавно скандал: найбагатша людина Естонії має бізнес у Криму.

Прокурор Естонії говорить, що вони готові займатися цією справою, але після того, як до них звернеться українська сторона. Тобто естонський уряд дбає про цілісність України більше, ніж ми.

(...) Немає такого поняття, як позиція Заходу, тому що кожна держава, за винятком Європейського союзу, здійснює свій пакет санкцій окремо. Треба розділяти санкції, що були запроваджені, наприклад, Канадою та Сполученими Штатами – це суворіші санкції, і санкції з боку Європейського союзу, де дуже поблажливо дивляться на всю цю ситуацію. Я вже не кажу про те, що офіційні представники парламентів цих країн відвідують окуповану територію.

Подивіться на останній скандал з обладнанням збудованої в Сімферополі лікарні імені Семашка. Це величезний центр, вони дуже довго будували його з корупційними скандалами, затягли здачу в експлуатацію, але здали. Все обладнання там, і вони не соромляться це показувати на російських пропагандистських каналах, завезене з Німеччини.

Це вже сьомий рік окупації, і реакції на це взагалі немає. Я почав звертати на це увагу, інші кримські активісти, прокуратура Криму (що базується на материковій частині України – ред.) цією історією зацікавилася. Але європейські країни не контролюють, тобто вони формально запровадили ці санкції, а далі закриваються очі.

До того ж будівництво Кримського мосту було б абсолютно неможливим. Росія сьогодні власними силами може тільки збудувати місток через невелику водойму. Вони навіть втратили ті технології, які були за часів СРСР.

Усе це здійснюється завдяки західним, європейським технологіям. Що вони роблять? Вони ставлять останнім власником цієї техніки якусь лікарню в Калузькій області, а потім завозять до Криму. Де реакція українських дипломатів? Де реакція європейських урядів?

(...) Немає системної політики щодо деокупації Криму. І треба сказати, це не тільки за часів Зеленського, це взагалі за сім років. Так і немає досі державно затвердженої політики щодо деокупації Криму.

Цей план має стосуватися діяльності всіх причетних міністерств, починаючи від МЗС, Міністерства оборони, Міністерства внутрішніх справ, інфраструктури, екології.

Всі абсолютно міністерства мають бути залучені до цього плану. Це насправді робота Ради національної безпеки та оборони України. Такий план, незважаючи на численні обіцянки, за сім років так і не з'явився.

Що стосується Зеленського, я думаю, що тут все перемішане. В чому причина?

Це хаос державного управління, випадають багато аспектів міжнародної політики, за яку президент відповідальний.

Друга причина – страх перед Росією, страх створити ще одну лінію конфлікту, мовляв, у нас і так проблеми з Донбасом, куди там ще Кримом займатися.

Третя причина – вони в усьому хочуть бачити інтерес, у першу чергу, фінансовий.

На кримській тематиці неможливо нічого вкрасти й роздерибанити, тому що тут немає масштабної міжнародної допомоги. Ось три основні причини, що лежать в основі відсутності зацікавленості нинішньої адміністрації Зеленського питаннями Криму.

([Новое время](#))

Політична аналітикиня Фонду «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» Марія Золкіна:

Чому українську сторону почали більш інтенсивно обстрілювати?

Це пов'язано з тим, по-перше, що українська сторона почала певний розворот в переговорах, почала наполягати на ревізії Мінських домовленостей. По-друге, — із санкціями проти Медведчука. Але це частина одного пазлу. Санкції теж стали можливі через те, що був певний глухий кут в переговорах, і в порівнянні з 2019-им, початком 2020 року вже не було, що втрачати.

Офіційно план Б ніхто не оголошує. Крапку в попередньому етапі перемовин ніхто досі не ставить і напевно офіційно не поставить, але з моєї точки зору — так, цей план Б вже починає реалізовуватися.

Приблизно кілька місяців уже активно цим займаються. З одного боку наполягають на тому, що мають бути переглянуті Мінські домовленості. Без цього перегляду поступу й одностороннього погодження з боку України з вимогами Росії не буде. З іншого боку намагаються активніше залучити нову адміністрацію США до переговорів. Бо в Нормандському форматі будуть перестановки, Меркель залишить свою посаду, Макрон буде зайнятий президентськими виборами, — динаміка вже зовсім не та, як була на початку президентства Зеленського.

Ну і зрозуміло, що спроба ліквідувати вплив проросійських агентів в Україні, тобто санкції проти Медведчука, телеканалів, які ним контролювалися, це теж частина цього пазлу. Тобто план Б вже почав реалізовуватися, щоправда новина про те, що Зеленський готовий зустрітися напряду із кожним із лідерів, тобто і з Путіним теж без посередників, м'яко кажучи, ризикована заява і небезпечна.

Бо від самого початку президентства Зеленського тактика Росії полягала в тому, щоб остаточно вбити Нормандський формат. Саме тому після Паризького саміту російська сторона зробила все, аби МЗС України,

Росії і, відповідно, їхні колеги із Франції, Німеччини, не працювали між собою. Була єдина зустріч міністерська минулого року ще наприкінці квітня, і після того — повне блокування. Бо міністерство — це інститут держави, не кажучи вже про зустрічі лідерів, які погоджуються з чимось і досягають домовленостей, беруть на себе відповідальність.

Що зробила Росія? Вона звела весь діалог у Нормандському форматі до рівня політичних радників, а політичні радники незалежно від їхніх національних посад у цьому статусі не мають тих самих повноважень, як МЗС чи президенти. І максимально тиснула Росія на те, щоб навіть на рівні радників не відбувалося домовленостей. Давайте згадаємо дії Козака, який постійно відсилав Єрмака і всіх інших до розмови в Мінській ТКГ, щоб навіть не радники, а тільки ТКГ між собою щось вирішували. А в ТКГ, ми знаємо, Росія грає роль «я тут ни при чем», я взагалі не член, тут у нас є окупований Донбас і самостійний актор, хоча вони — не члени ТКГ. І тому такі заяви (Зеленського) несуть спокусу для Росії погодитися із цим.

Прогнози

([Радіо Свобода](#))

Письменник, журналіст Станіслав Асєєв:

Важко робити якісь конкретні прогнози (стосовно врегулювання конфлікту на сході України, – ред.). Але я впевнений, що це не найближчих 5-7 років. Я думаю, що це десятиліття, якщо не більше, за досвідом того ж Придністров'я, тобто тих локальних конфліктів, у яких безпосередньо брала участь Російська Федерація. І зрозуміло, що з адміністрацією Путіна, поки він при владі, і люди, які його оточують, цього не станеться.

Наскільки я розумію, наша влада взагалі всі ці роки війни вважає, що цей «фурункул» – це економіка. Тобто, ніби окупована частина Донбасу – це такий економічний тягар для Російської Федерації, який, зрештою, вони колись кинуть. Я вважаю, що це абсолютно хибна думка.

Путін не мислить економічними категоріями, коли це стосується Криму і Донбасу. Тут стратегічне мислення на роки вперед. І він мислить, я сказав би, історичними категоріями. Путін – це людина, яка вважає себе «собирателем русских земель», і він просто так від цієї ідеї не відійде. Тому, марно очікувати, що Кремль буде віддавати просто так, тому, що це нерентабельна територія для нього. Цього не відбудеться.

Якщо будуть дійсно потужні, дуже потужні економічні санкції з боку США – можливо. Але те, що є на сьогодні – це не проблема для Росії з економічної точки зору.

(...) Можливо, з адміністрації США дають якісь сигнали, що ми можемо, скажемо так, вести політику по відношенню до Російської Федерації більш жорстко. І вона починає бути більш жорсткою. І на ТКГ, коли Леонід Кравчук заявляє, що ми маємо відповідати обстрілами на обстріли, і Єрмак сказав, що виконати Мінські домовленості так, як вони прописані, буквально, вже неможливо.

Хоча ще нещодавно, буквально влітку чи восени, адміністрація президента Зеленського була впевнена, що ми ледь не будемо зустрічати 30-ліття України вже у Донецьку, всі ми туди заїдемо і буде велике свято.

Зараз вже приходиться розуміння того, що цього найближчими роками, скоріш за все, не станеться.

Тому я думаю, що, перш за все, це США, а, можливо, і повний глухий кут у перемовинах у Мінську по всіх «фронтах» – політичний, безпековий, гуманітарний. Там майже нічого не відбувається.

(...) Можу сказати, що, на жаль, на сьогодні, зокрема, і з питаннями звільнення заручників, ми взагалі нікуди не рухаємося.

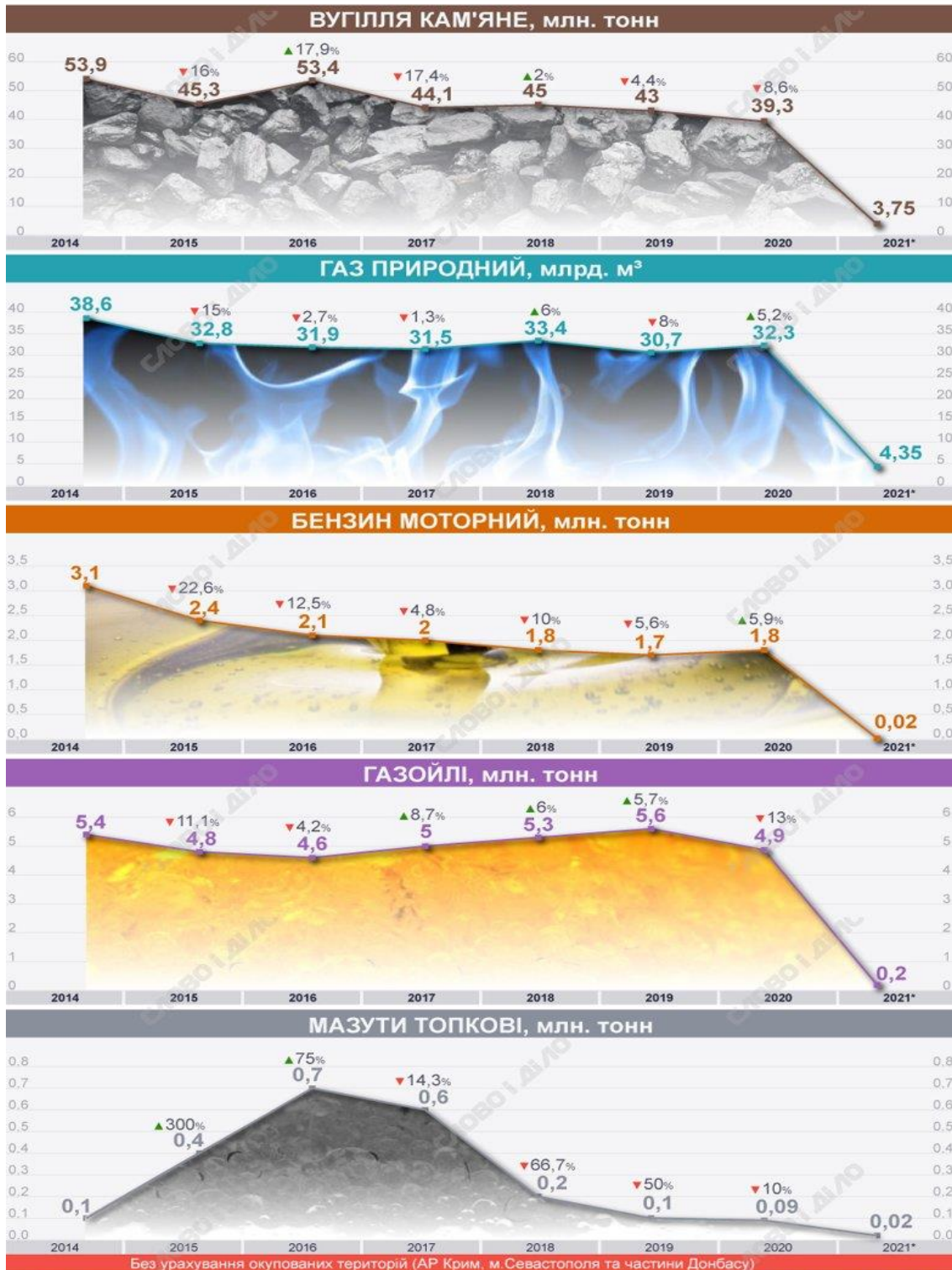
Саме тому, з огляду на те, як я розумію Російську Федерацію, на мій погляд, найближчими роками нічого кардинально не відбудеться.

Нам потрібна стратегія «замороження» цього конфлікту хоча би до рівня Придністров'я, там, де не вбивають і не стріляють.

Інфографіка

ЯК ЗМІНЮВАЛОСЬ СПОЖИВАННЯ ПАЛИВНИХ ПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ

Річні показники споживання

Без урахування окупованих територій (АР Крим, м. Севастополя та частини Донбасу)

▲ змiни щодо попереднього року
 *станом на 01.02.2021

Інфографіку створено за даними відкритих джерел інформації станом на 11.03.2021 року

СЛОВО І ДІЛО

(Слово і Діло)